

Odvzem medvedov se nadaljuje

Foto: Pixabay.com

Ministrstvo za naravne vire in prostor, ki ga vodi Uroš Brežan, je aprila izdalo odločbo o odvzemu 230 rjavih medvedov iz narave, od tega bo v kočevsko-belokranjskem lovskem upravljavskem območju dovoljen odstrel 101 medveda. Odločba je v javnosti ponovno sprožila burne odzive, ministrstvo je organiziralo tudi širši posvet z zainteresirano javnostjo, kjer so razpravljali o alternativah odstrelu, a strokovnjaki pravijo, da druge ustrezne izbire ni.

Raziskava, ki so jo pripravili na Biotehniški fakulteti, opozarja, da so se konflikti z medvedom pospešeno začeli povečevati, ko je število teh zveri preseglo mejo med 630 in 700 osebkov. Po njihovi oceni je spomladi 2022 to število doseglo skoraj 1.100, večina njih živi na Kočevskem in Notranjskem.

Intervju: dr. Miha Krofel

Dr. Miha Krofel je raziskovalec in profesor na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani. Pri raziskovalnem delu ga vodi ljubezen do velikih zveri, zlasti velikih mačk. V slovenskem prostoru se posveča predvsem risom in divjim mačkam, spremljal je populacijo volkov in medvedov ter preučuje vlogo divjih zveri v ekosistemi. Raziskovalna pot ga je odpeljala tudi na druge kontinente, v Afriki preučuje leoparda, geparda in leve, v Aziji pa snežne leoparda in tigra.

Pogovarjali smo se o divjih zvreh in odnosu, ki ga do njih goji človek, o medvedih, volkovih, risih in tudi šakalih, ki so vse pogostejši obiskovalci naših gozdov, ter ukrepih za preprečevanje konfliktov med zvermi in človekom.

Foto: Osebni arhiv

V ospredju

► stran 4

Melamin in
Kočevje po
enem letu

► stran 5

Intervju:
dr. Miha Krofel

► stran 6

Prenovljena
stavba na Lju-
bljanski cesti 7

► stran 8

Izzivi pri vzgoji
otrok

► stran 12

"Gledališče te,
čeprav je samo
amatersko,
zasvoji"

► stran 14

Veno Pilon,
fotograf

► stran 16

Kočevsko

► stran 18

Kultura

► stran 22

Prejeli smo

► stran 26

Deveti pohod
po medvedovih
stopinjah

► stran 28

Obletnica osvoboditve Kočevja

4. maja je minilo 78 let od osvoboditve Kočevja, istega dne pa ustanovitev obeležuje tudi Krajevna skupnost Kočevje-mesto. Pred spomenikom osvoboditve so se padlim v bojih v spremstvu častne garde poklonili župan dr. Vladimir Prebilič, predsednik Krajevne skupnosti Kočevje-mesto Jože Corel in predsednik Krajevnega odbora ZB za vrednote NOB Kočevje Matija Jerbič.

Krajevna skupnost je praznik obeležila v dvorani Kulturnega centra Kočevje, kjer so nastopili učenke in učenci Osnovne šole Zbora odposlancev z recitali in nastopi pevskih zborov Vrtljak in Piki Jakob. Prisotne je nagovoril župan dr. Vladimir Prebilič, ki je z zadovoljstvom nagovoril najmlajše

Foto: Ž. N.

in poudaril pomembnost vključevanja mladih.

"Dogodek, zaradi katerega smo tukaj, je nekaj posebnega," je po-

vedal prisotnim. "Kočevje je bilo dom marsikomu tudi pred nami, v preteklosti je bil ta dom dostikrat požgan, uničen in poteptan, zato

našim prednikom ni bilo lahko." Ne gre le za spomin na osvoboditev: "Gre za dokaz, da dobro vedno zmaga, če dobro kaj stori."

V nagovoru je poudaril, da je bilo to področje med drugo svetovno vojno zelo poškodovano, Kočevje pa je bilo drugo najbolj uničeno mesto v vsej Sloveniji, a je vendar obstalo. "Ker so bili tukaj srčni ljudje, ki so vztrajali, da bo to mesto živelo naprej," je nagovoril mlado občinstvo. "Naša naloga je, da za mesto skrbimo, naša naloga je, da vam ga predamo, saj boste naslednjič vi stali na moji strani. Vas pa prosim, da boste še naprej tako vztrajni, kot ste bili že do zdaj, in da boste naše Kočevje popeljali k svetlejši prihodnosti." Ž. N.

Bolničarji RK Kočevje aktivni v aprilu 2023

Na začetku aprila je ekipa prve pomoči RK Kočevje že tradicionalno opravljala dežurstvo na finalnem tekmovanju svetovnega pokala v smučarskih poletih. Skupaj je sodelovalo 29 ekip prve pomoči, v katerih je bilo 96 bolničarjev Rdečega križa Slovenije.

V soboto, 22. aprila, je na pohodu Po medvedovih stopinjah poškodovanim pohodnikom na pomoč priskočilo 12 bolničarjev ekipe prve pomoči RK Kočevje.

20. aprila se je v Trbovljah odvijalo regijsko preverjanje osnovnošolcev obljublanske in zasavske regije iz znanja prve pomoči. Ekipa OŠ Zbora odposlancev Kočevje je dosegla odlično 1. mesto in se uvrstila na državno preverjanje, ki bo 13. 5. v Kopru.

Maja nas tako čakata še državno preverjanje ekipe prve pomoči za srednješolce in regijsko preverjanje članske ekipe.

Mateja Turk

Medkulturna izmenjava z Japonsko

Na OŠ Ob Rinži se je zaključil projekt medkulturne izmenjave z Japonsko, ki so ga izvajali v sodelovanju z japonsko šolo v mestu Fukui. Učenci so razstavili izdelke, ki so jih ustvarjali z japonskimi vrstniki, ter svoje znanje predstavili na zaključni prireditvi s kulturnim programom, ki jo je obiskal tudi japonski veleposlanik v Sloveniji Hiromi Matsushima.

Projekt, namenjen širjenju obzorij, je potekal od marca lani, učenci pa so prek njega spoznavali japonsko kulturo ter navezovali stike z japonskimi učenci, se učili njihovega jezika in navad. "Pripravili smo predavanja o japonskem jeziku in kulturi ter ustvarjali izdelke, značilne za Japonsko," je povedala vodja projekta Nataša Zamida. "Projekt smo izvedli interaktivno, otroci so svoje japonske vrstnike spoznali prek spletnih video povezav ter si izmenjevali video posnetke in jim na ta način poskušali čim bolj približati japonsko kulturo." Prek delavnic so se naučili osnov-

Foto: Ž. N.

nih pozdravov ter pogovornih fraz v japonščini, se učili japonskih pesmi ter tudi poskusili suši.

"Japonščina je zanimiv jezik," sta povedala Ira in Jaš, učenca 7. in 9. razreda, ki se rada učita novih stvari. "Zanimivo je spoznavati različne kulture, kako se ljudje na drugem koncu sveta obnašajo in oblačijo," je dejal Jaš, Ira pa je bila navdušena

nad učenjem japonskih besed in pesmi. Projekt jih je nad daljno deželo navdušil, zato bi jih nekoč radi obiskali. "Upamo, da jih bomo obiskali ali da vsaj oni pridejo k nam."

"Med zadnjim obiskom Japonske sem se srečal z učenci, ki so bili nad kulturno izmenjavo zelo navdušeni," je bil s projektom zadovoljen veleposlanik Matsushima

in dodal, da bodo projekt izmenjave zagotovo še izvajali. "Izjemno pomembno je, da učenci spoznavajo tako razlike, ki nas ločijo, kot tisto, kar nam je vsem skupno. Tako se je prek spoznavanja navad obeh držav razdalja med Slovenijo in Japonsko, Kočevjem in mestom Fukui, zmanjšala." Ž. N.

Novi koordinator OI JSKD

1. aprila je Uroš Novak začel mandat koordinatorja Javnega sklada RS za ljubiteljske dejavnosti Območne izpostave Kočevje. Območna izpostava JSKD Kočevje pokriva kulturno dejavnost na območju treh občin – Kočevja, Kostela in Osilnice. Od nastopa mandata so pripravili dva dogodka, plesno revijo na osnovni šoli Stara Cerkev ter območno revijo otroških pevskih zborov. V kratkem sledita še dve produkciji v okviru tedna ljubiteljske kulture, ki potekata od 18. maja do 19. junija, in sicer gledališčna predstava v sodelovanju z Mladinskim gledališčem KD Svoboda Trbovlje ter območna revija odraslih vokalnih zasedb Kočevska poje.

"Prvi koraki bodo predvsem izvedba obveznega programa, kot so območne revije ljubiteljske kulture," o prvih korakih svojega mandata povedal Novak. "Nato bomo začeli obujati preostale kulturne dejavnosti, ki so bile zdaj

Foto: Osebni arhiv

v zatišju." V nadaljevanju bomo začeli izvajati dogodke v sodelovanju z drugimi območnimi izpostavami, kot so regijska tekmovanja

in prireditve festivalskega značaja. "Kot koordinator si bom prizadeval, da obudimo tudi lutkarski del ljubiteljske kulture, ki je imel v Kočevju močno tradicijo," je povedal Novak.

Naloga območne izpostave je, poudarja, tudi strokovna pomoč celotni ljubiteljski kulturi prek strokovnih sodelavcev, usposabljanj in dodatnih izobraževanj. "Vrata so odprta vsem," Novak k sodelovanju vabi kulturna društva. "Želimo si resnega sodelovanja in kooperativnosti. Prepričan sem, da lahko delovanje ljubiteljske kulturne dejavnosti skupaj dvignemo na višjo raven." Poudarja, da je možnosti za razvoj ljubiteljske kulture veliko, predvsem se bo ta lahko razvijala z redno in pogosto produkcijo dogodkov, ki bo omogočila večjo zastopanost kulturnih društev in dejavnosti. "JSKD mora postati kulturna ustanova, ki bo na voljo vsem."

Ž. N.

Ukrajinska kuhinja

Foto: Ž. N.

Kočevsko tržnico so na sobotno jutro, 13. maja, prevevale dišave ukrajinske kuhinje. Na odprti kuhinji, sklopu dogodkov, ki ga izvaja zadruga Zakladi kočevske, so svoje tradicionalne jedi predstavile Ukrajinke, udeleženke tečaja slovenščine, ki ga izvaja Ljudska univerza Kočevje.

"Odprte kuhinje so vedno izredno dobro obiskane," je povedala Ana Jajetić Adamič iz zadruge Zakladi Kočevske. "Pobudo za dogodek sta dala Občina Kočevje in projekt LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe. Od aprila pa vse do začetka junija bomo izvedli še več takšnih odprtih dogodkov." Obiskovalci tržnice so tako lahko že

poskusili jedi s čilijem, Srbsko kulturno umetniško društvo iz Kočevja je predstavilo srbsko tradicionalno kuhinjo, nadaljevali bodo z gozdno kuhinjo, ki jo bo predstavilo Društvo Herbs, ter azijsko kuhinjo.

"Danes smo povabili Ukrajinke, ki se pri nas učijo slovenščino, da se predstavijo skozi jedi in tako vadijo slovenski jezik na terenu," je povedala Sonja Hribar, ki na Ljudski univerzi Kočevje izvaja pouk slovenščine za tujce. "Učenci so se zelo hitro prilagodili, radi se učijo ter so zelo napredovali."

"Danes smo pripravile veliko tradicionalnih jedi," je povedala Iryna Kolesnyk, obiskovalka tečaja slovenščine. "Med najbolj znanimi

ukrajinskimi jedmi je zagotovo boršč, tradicionalna zelenjavno mesna juha s rdečo peso in smetano, ki smo ji priložile česnov kruh." Poleg boršča so obiskovalci lahko poskusili tudi foršmak, varenike, derune ali krompirjeve polpete ter številne druge jedi. "Spekle smo tudi veliko sladice, kot so medovik, torto napoleon, zapekanko ali torto iz skute ter jabolčne torte," je povedala Tetiana Baranovska. "Z veseljem smo sodelovale, saj je hrane zmanjkalo že po eni uri, tako da bomo naslednjič skuhale več." Če pa bi se kdo preizkusil v kuhi ukrajinskih jedi, so vsi recepti na voljo na Ljudski univerzi Kočevje.

Ž. N.

Uvodnik

Nedavni Netflixov dokumentarec o egipčanski kraljici Kleopatrin je že pred izidom sprožil burne odzive. Kleopatrin, pripadnico ptolemajske dinastije, ki jo je na prehodu v 3. stoletje pr. n. št. ustoličil Aleksander Veliki, ko je na vrhovno mesto vladarja Egipta postavil svojega generala Ptolemaja, je v seriji upodobila igralka temne polti. Producentka oddaje, ameriška igralka Jada Pinkett Smith, je vztrajala, da gre le za reinterpretacijo zgodbe o egipčanski kraljici, a je upodobitev naletela na ogorčen odziv Egipčanov.

Kleopatrin grško poreklo in barva polti nista nikoli bila del zgodovinske debate, saj je njeno družinsko drevo skrbno zapisano, ohranjene pa so tudi njene mnoge upodobitve. Nasprotniki so zgodovinski lapsus televizijske serije seveda takoj izkoristili kot protinapad na zahteve po večji vključenosti različnih etničnih in rasnih skupin. Pred tem jih je zmotila sodobna priredba male morske deklice, kjer je mitološko bitje upodobila mlada črna igralka, tako so se tudi zgražali nad upodobitvijo viličev s temno poltjo v Tolkienovi sagi o gospodarju prstanov. Če gre pri prej omenjenih za mitološke figure, je serija o Kleopatrin upravičeno deležna očitkov potvarjanja zgodovine. Odgovor na to, ali gre pri teh medijskih bojih res za pravično reprezentacijo ali že prisiljeni kulturni boj, katerega namen je le povečevanje publicitete, lahko poda komentar nekega kolumnista v irskem časniku The Irish Times. Ta se je obregnil ob naglas, ki so ga v novi televizijski seriji Prstani moči uporabljali hobiti, Tolkienova mitološka bitja. Serija se sicer ponaša z raznoliko igralsko ekipo, a so v njej hobiti prikazani kot mali, neuki možicliji nižjega razreda, ki dneve preživijo na polju, govorijo pa – z irskim naglasom. Visoka filmska produkcija je že mogoče postala bolj občutljiva za vprašanja o rasi, a je očitno povsem ignorantska do razrednih in nacionalnih razlik.

Žarko Nanjara
odgovorni urednik

OBVESTILO

Uredništvo časopisa Kočevska obvešča, da je **rok za oddajo prispevkov** za junjsko številko **10. 6. 2022**.

Gradivo pošljite na naslov

info@kocevski.si

Odvzem medvedov na Kočevskem

Ministrstvo za naravne vire in prostor je 13. aprila izdalo dovoljenje za odstrel 230 rjavih medvedov. In čeprav je predsednik vlade Robert Golob vmes pristojnega ministra Uroša Brežana pozval, naj odločbo o letošnjem odstrelu zamrzne, se je odstrel že začel. Lovci so, po besedah ministra, tri tedne po izdanem dovoljenju iz gozdov odstranili 158 medvedov – v povprečju sedem na dan.

Strokovni predlog za izdajo dovoljenja za odstrel sta pripravila Zavod za gozdove Slovenije in Zavod RS za varstvo narave, upoštevajoč ekspertizo Rekonstrukcije dinamike številčnosti rjavega medveda v Sloveniji za obdobje 1998 do 2022, ki jo je pripravila Biotehniška fakulteta. Ta opozarja, da so se konflikti z medvedom pospešeno začeli povečevati, ko je število teh zveri preseglo mejo med 630 in 700 osebkov. Po njihovi oceni je spomladi 2022 to število doseglo skoraj 1.100.

V vmesnem času se je zvrstilo tudi nekaj napadov medvedov. Med drugim je 26. aprila v kraju Vrh nad Želimljami medved v nogo ugriznil sprehajalca, ki je bil v gozdu skupaj s še eno osebo in psom. Slab teden dni pred tem, 18. aprila, pa je na cesti med Turjakom in Škofljico prišlo do dveh primerov trka osebnega avtomobila v medveda, pri čemer je en medved poginil, drugi pa preživel in pobegnil v gozd. V primeru napada medveda pri Želimljah je Ministrstvo za naravne vire in prostor po pogovorih s preostalimi pristojnimi deležniki sporočilo, da ne bodo sprožili interventnega odstrela, prav tako pa, da ne bodo sprožili iskanja medveda. Tudi Lovska družina Škofljica ni ukrepala, saj – kot so pojasnili za medije – za to nimajo pristojnosti.

Napad medveda na severu Italije

Na začetku aprila naj bi na severu Italije medved pokončil 26-letnega tekača. Predsednik dežele Trentinsko-Zgornje Poadižje Mario Fugatti je tedaj napovedal, da bodo medveda izsledili in ubili. Sorodniki umrlega pa so napovedali tožbo avtonomne pokrajine Trentinsko in države, saj sta medveda naselili na to območje. A aktivisti za pravice živali so ukazu o usmrčitvi medveda nasprotovali. Po njihovih besedah je šlo za prvi smrtonosni napad medveda na človeka v Italiji v zadnjih 150 letih. Po napadu so ujeli medvedko, ki naj bi bila kriva za napad, a je italijansko združenje za zaščito živali Leal prepričano, da so oblasti krivdo pripisale napadnemu medvedu. Kot navajajo, naj bi bila ugotovljena razdalja med podočniki pri ugriznih ranah značilna za medvedjega samca. Napad na tekača pa naj bi bil tudi posledica "dolgotrajnega poskusa medveda, da bi odgnal in prestra-

Foto: www.pixabay.com

šil žrtev," so še zapisali v svojem mnenju. Zahtevali so takojšnjo izpustitev medvedke in odstop predsednika pokrajine Fugattija.

Gre sicer za 17-letno medvedko, potomko slovenskih medvedov, ki so jo na Trentinsko pripeljali iz Slovenije v okviru projekta EU Life Ursus. Oblasti na Trentinskem so že dvakrat odredile usmrnitev medvedke, a je upravno sodišče v Trentu uveljavitev odloka o odstrelu obkrajalo razveljavilo, s čimer je ugodilo pritožbi združenja za zaščito živali. Zaslišanje pred sodiščem, ki bo odločilo o usodi medvedke, je predvideno za 25. maj.

Populacija medvedov na širšem območju Kočevske

Lansko pomlad je na območju celotne Slovenije živelo približno 1.100 rjavih medvedov, največ prav na območju Kočevske in Notranjske. Za kočevsko-belokranjsko lovsko upravljavsko območje (LUO) je po dovoljenju pristojnega ministrstva za leto 2023 dovoljen odstrel 101 medveda. Na Zavodu za gozdove Slovenije ocenjujejo, da bo odvzem podoben lanskem, ko je bilo skupno na tem območju odvzeto 99 rjavih medvedov.

Lani so na kočevsko-belokranjskem lovsko upravljavskem območju zabeležili 144 dogodkov, v katerih je rjavi medved povzročil

za 44.920 evrov škode, na območju celotne Slovenije pa 316, pri čemer je nastala škoda v višini 130.060 evrov. Leto dni pred tem je bilo škodnih dogodkov na našem območju več, in sicer 206, nastala pa je škoda v višini 66.030 evrov. Za primerjavo, v letu 2021 je bilo na nivoju države 506 takšnih dogodkov, škoda pa je znašala 206.060 evrov.

Na območju Kočevske se izvajajo ukrepi zaščite poljščin, sadovnjakov, čebel, pašnikov in preostalega premoženja s predpisanimi zaščitnimi sredstvi, najučinkovitejši pa je varovanje z elektromrežami. Oškodovancem se za preprečevanje napadov velikih zveri na njihovo premoženje svetuje primerna zaščita in posluževanje subvencij, ki jih za nadstandardno zaščito ponuja pristojno ministrstvo. Trenutno imamo približno 20 objektov, ki so nadstandardno varovani s pomočjo tovrstnih subvencij, ki trenutno znašajo 80 % vrednosti investicij.

Napadi medveda na človeka so zelo redki

Kot pojasnjujejo na Zavodu za gozdove, je medved plašna žival in se ljudem praviloma umakne, preden sploh zaznamo njegovo prisotnost. Do bližnjih srečanj pride, ko nas medved ne zazna pravočasno, pa tudi v večini takšnih primerov med-

ved zbeži stran, takoj ko nas opazi. Je pa pomembno, da ob srečanju z medvedom vemo, kako ravnati.

"Napadi medveda na ljudi s fizičnim kontaktom so zelo redki. V zadnjih letih se v Sloveniji zgodijo povprečno dva do trije napadi medveda na človeka, ki se v večini primerov končajo z lažjimi poškodbami, kot so odrgnine, praske ali ugriz v nogo. V takšnih primerih gre za obrambno reakcijo medveda, ki se zgodi, ko želi medvedka zaščititi svoje mladiče, ko se medved odzove na provokacije izpuščenega psa in naleti na lastnika psa ali ko človek preseneti medveda na zelo kratki razdalji," so še navedli.

Na Kočevskem so najpogostejša srečanja z medvedi na sprehajalnih in pohodniških poteh, kjer letno prihaja tudi do bližnjih srečanj in občasno poškodb zaradi bežanja oziroma kontakta ljudi z medvedi. Sledijo srečanja z medvedi zaradi zahajanja teh v naselja. Pri teh srečanjih običajno niso poškodovani ljudje, temveč nastane materialna škoda, ostane pa strah pred bližnjimi srečanji. Na Zavodu sicer dodajajo, da letno beležijo tudi 10 do 20 prometnih nesreč z udeležbo medveda, končajo pa se z materialno škodo, redkeje je poškodovan tudi voznik.

Neja Jerebičnik

Melamin in Kočevje po letu dni

Minilo je leto dni od največje industrijske nesreče v Sloveniji, ko se je 12. maja ob 8.37 zjutraj med prečrpavanjem kemikalij zgodila eksplozija, zaradi katere je na kraju dogodka umrlo pet ljudi, v naslednjih dneh pa zaradi hudih poškodb še dva.

Eksplodizija je povzročila za 37 milijonov evrov škode. V Melaminu nadaljujejo rekonstrukcijo, trenutno obratuje polovica kemične proizvodnje, s polno zmogljivostjo pa nadaljuje proizvodnja v enotah lesne in obutvene industrije. Zaradi zmanjšanja proizvodnje, ki je posledica prenehanja uporabe epiklorhidrina, v Melaminu iščejo nove možnosti razvoja in proizvodnje novih produktov ter zagotavljajo, da si prizadevajo za ohranitev delovnih mest.

"V zadnjem letu smo uvedli številne ukrepe in nadgradnje, s katerimi smo še okrepili varnostne protokole in poskrbeli, da se kaj podobnega ne zgodi nikoli več, ter zagotovili varnost zaposlenih, zunanjih izvajalcev in lokalnega okolja," pravi direktor Melamina Srečko Štefanič. Melamin je izplačal odškodnine svojcem preminulih, skupna izplačila, ki jih je določila zavarovalnica, so znašala skoraj 300.000 evrov.

Poročilo delovne skupine

Ministrstvo za okolje je konec lanskega septembra ustanovilo posebno delovno skupino, ki je pripravila poročilo o nesreči in o izpustu nevarnih snovi v okolje. Poročilo ugotavlja, da je voznik kamiona s kontejnerjem dietilentriamina zapeljal na napačno pretakališče, ki je bilo namenjeno skladiščenju epiklorhidrina. Operater je pretakanje po dveh minutah ustavil ter odvil vzorec za preverjanje kakovosti pripeljane surovine za laboratorij, nato pa prečrpavanje nadaljeval.

Identifikacija surovin na vstopu v obrat in kontrola kakovosti se pred pretakanjem v rezervoarje ni izvajala, sledi iz poročila, navodila za delo na pretakališču pa velevali, da bi moral vzorec surovine vzeti voznik, črpanje pa bi se lahko začelo po tem, ko bi laboratorij ugotovil kakovost vsebine. Poročilo še navaja, da "glede na zgoraj navedeno ni razvidno, da je imel Melamin, d. d., izdelano navodilo, na podlagi katerega bi bilo nedvoumno opredeljeno, kdaj operater odvzame vzorec in da mora pred prečrpavanjem počakati na analizo in identifikacijo snovi."

"Iz navodil za delo ni razviden razumljiv postopek prečrpavanja epiklorhidrina, ki bi vključeval natančne napotke glede načina vhodne kontrole snovi v ISO-kontejnerju in obveznih dejanj

operaterja," še navajajo v poročilu. Poročilo zaključuje, da je bilo ocenjevanje nevarnosti večjih nesreč pomanjkljivo, saj v delovnih navodilih ni bilo prepoznano možno odstopanje prečrpavanja napačne kemikalije, prav tako niso bile opravljene analiza kemikalij niti pregled potnih listin ali drugih vhodnih kontrol.

Delovna skupina ministrstva je zato v poročilu izdala vrsto priporočil za preprečevanje podobnih nesreč v prihodnje, kjer pravijo, da je varnostna kultura podjetja temelj varnega obratovanja: "Vzpostavitev take kulture je odvisna od ravnanj najvišjega vodstva, zato

ganja. Sporočajo, da zato trenutno pripravljajo svoj odziv na objavljen priporočila in jih bodo posredovali v predvidenem roku.

Dogovori z lokalno skupnostjo se nadaljujejo

V skupni civilni iniciativi, ki jo predstavljajo Marko Rovani, Egidij Šinkovec in Jernej Brelih Zemljič, opazajo pozitiven premik pri usklajevanju interesov, saj je vodstvo Melamina spremenilo svoj koncept umeščanja tovarne v prostor. Pozdravljajo dejstvo, da se je Melamin odpovedal proizvodni liniji z epiklorhidrinom, a dodajajo, da je v proizvodnem procesu

oddaljenosti od naselij, pri čemer bodo upoštevali razdaljo 1.500 in 3.000 metrov od naselij. Člani civilnih iniciativ so z vodstvom Melamina ter županom že imeli sestanek, na katerem so Melaminu podali svoja vprašanja glede postopkov in ukrepov v zvezi s sanacijo tovarne po nesreči, s poudarkom na ustreznosti in ažurnosti dokumentacije in spremembe varnostnih protokolov ter spremljanja emisij v okolje.

V civilni iniciativi so odgovore preučili tudi ob sodelovanju okoljskih organizacij AAGreen in Rovno. Ocenjujejo, da so dosegli nekaj pozitivnih premikov k večji in bolj-

Foto: Žarko Nanjara

je prav to zanj tudi odgovorno." Poudarjajo, da je za to pomembno tudi zaupljivo delovno okolje in dobri odnosi, kjer izvajanje ukrepov ni smatrano kot administrativno breme, temveč del običajne prakse. 75 priporočil vključuje prepoznavanje in ocenjevanje nevarnosti nesreč, vključevanje zunanjih projektantov, večjo kontrolo nevarnih snovi, poudarja kompetenco in usposabljanje zaposlenih s poudarkom na varnosti in zdravju zaposlenih, protieksplodivne zaščite in načrte reševanja.

Iz Melamina so sporočili, da po dosedanjih ugotovitvah strokovnih komisij izhaja, da kakršnekoli kršitve zakonskih določb v Melaminu niso bile zaznane, na strokovni ravni pa se v okviru komisij razmišlja o novih pristopih, s katerimi bi se poskušalo povečati varnost v obratih največjega tve-

tovarne še vedno prisotno veliko strupenih in eksplozivnih snovi, ki lahko pripeljejo do nove nesreče. "V civilni iniciativi pričakujemo, da se bo vodstvo tovarne Melamin odločilo za zeleni prehod in uporabo nestrupenih in nenevarnih surovin in za selitev proizvodnega dela tovarne na lokacijo zunaj področja Krasa, na obstoječi lokaciji pa ohranilo razvojne in poslovodne funkcije," so še zapisali.

Iz Melamina so sporočili, da si prizadevajo, da bi se aktivnosti za selitev na novo lokacijo, ki bo usklajena z lokalnimi skupnostmi, odvijale čim hitreje. Po burnem odzivu na prvo javno predstavitev preliminarne študije nove lokacije so naročili izdelavo dodatka k študiji, v katerem bodo natančneje opredeljene predvidene zmogljivosti tovarne na novi lokaciji ter upoštevani dodatni kriteriji glede

ši obveščenosti prebivalcev občine Kočevje. Vodstvo Melamina jim je tudi zagotovilo, da bo vzpostavilo spletno stran in aplikacijo, kjer bodo dnevno objavljali odčitke emisij, ter pripravilo strategijo razvoja tovarne z upoštevanjem več variant razvoja in umeščanja v prostor, objavljeno v brošuri, primerni za široko populacijo prebivalstva, s čimer bo omogočena javna ocena in družbeno sprejemljivost posameznega razvojnega koncepta.

"Mislim, da transparentnosti ni nikoli dovolj," je v intervjuju za N1 povedal župan dr. Vladimir Prebilič, ki je poudaril, da bodo vsi naslednji koraki selitve Melamina izvedeni prek skupnega dogovora. "Ne bomo storili nobenega koraka v smeri, kjer bi bila povzročena škoda ljudem ali kakovosti njihovega bivanja in zdravja."

Žarko Nanjara

"Odnos javnosti spet postaja čedalje bolj naklonjen zverem"

Foto: Osebni arhiv

"Večina ljudi je medvedu, volku in risu naklonjenih," pravi **dr. Miha Krofel** z Biotehniške fakultete v Ljubljani, kjer poučuje na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, ki je del Katedre za zdravje gozda in upravljanje prostoživečih živali. A stik človeka z divjimi zvermi vseeno privede do konflikta. "Zato je zelo pomembno, da dobro preučimo konflikte, ki se pojavijo med zvermi in ljudmi, ter ugotovimo, kateri ukrepi so učinkoviti za preprečevanje teh konfliktov, kateri pa ne," pravi Krofel.

Poudarja, da je stroka pri načrtih upravljanja divjih zveri enotna. Najbolj zanesljivi ukrepi so zaščita domačih živali ter preprečevanje odstopa do človeških virov hrane, odstrel pa ima v nekaterih primerih lahko tudi negativen vpliv.

Včasih so divje zveri veljale za nevarne, o tem nam pričajo zgodovinski viri, tudi bajke in ljudski viri, a se je s človeškim napredkom in razvojem strelnega orožja ta odnos spremenil. Danes je na primer volk nekaterim le nadloga, za druge pa stvar nacionalnega ponosa. Kakšen odnos imamo v Sloveniji do divjih zveri?

Velike zveri, ki živijo v Sloveniji, so zagotovo nevarne nekaterim domačim živalim, za ljudi pa je lahko nevaren medved, medtem ko za zdravega volka in risa nimamo nobenega potrjenega primera, da bi kdaj napadla človeka (nevarne pa so lahko zaradi obolelosti s steklino).

Odnos do zveri se je tako pri nas kot po svetu precej spremenjal.

Najprej, ko smo ljudje še živeli bližje naravi kot lovci in nabiralci, je bil verjetno dokaj pozitiven, podobno kot še danes v številnih staroselskih kulturah. Pozneje se je predvsem z razširjenjem živinoreje in monoteističnih religij ta odnos precej spremenil in na velike plenilce se je začelo gledati kot grožnjo in so jih demonizirali. V zadnjih desetletjih pa odnos javnosti spet postaja čedalje bolj naklonjen zverem. Javnomnenjske raziskave, opravljene v zadnjih letih na slovenskem podeželju, kjer so prisotne velike zveri, kažejo, da je večina Slovencev medvedu, volku in risu naklonjenih, obstaja pa seveda tudi manjši delež javnosti, ki jim izrazito nasprotuje. Delež zverem naklonjene javnosti je

verjetno še večji v mestnem okolju, vendar tam raziskave do zdaj niso bile opravljene.

Kako stabilne so populacije divjih zveri v Sloveniji? Kako številčne so in ali je mogoče določiti zgornjo mejo?

Za nobeno od populacij velikih zveri v Sloveniji v zadnjih desetletjih ne moremo reči, da je bila stabilna. Medved in volk sta v porastu, medtem ko je populacija risa doživela velik upad. V zadnjih dveh ali treh letih se sicer kaže, da se rast populacije volkov upočasnjuje in da se je pri risu upad zaustavil s pomočjo doselitev iz Karpatov, ampak počakajmo še nekaj let, da bodo trendi postali bolj zanesljivi. Pri medvedu je zadnja

natančna ocena številčnosti stara že osem let, tako da o točnih številkah trenutno težko govorimo, je pa zelo verjetno prišlo do precejšnjega porasta.

Glede zgornje meje je treba ločiti med teritorialnimi vrstami, kot sta ris in volk, ter neteritorialnimi vrstami, kot je medved. Teritorialne vrste omejuje predvsem razpoložljivi prostor, saj plenilci sami poskrbijo, da ne nekem območju ni preveč živali, ker bi v nasprotnem primeru zmanjkalo plena. Zato je na primer število volkov na Kočevskem v zadnjih letih dokaj stabilno, saj je že večina primerne prostora zasedenega. Rast populacije v Sloveniji je tako predvsem posledica širjenja v prostoru, kar se v zadnjih letih dogaja

predvsem v Alpah, kjer je še največ praznega prostora za nove trope. Pri medvedu, ki kot rečeno ni teritorialen, prostor sam po sebi ni omejitel, saj si lahko isti gozd deli veliko različnih medvedov. Pri njih je glavni omejujoč dejavnik hrana. Te je v slovenskih gozdovih za medveda zelo veliko, delno tudi na račun umetnega krmljenja, saj so analize prehrane pokazale, da naši medvedi kar tretjino kalorij dobijo na krmiščih.

Kakšno vlogo opravljajo divje zveri v ekosistemu? Kakšne spremembe so opazne v gozdovih, odkar je število divjih zveri v preteklih nekaj desetletjih naraslo?

Glavna vloga risa in volka je, da sta vrhovna plenilca velikih parkljarjev, medtem ko lahko pri medvedu izpostavimo predvsem vlogo mrhovinarja in raznašalca semen številnih rastlinskih vrst. Ostaja pa večina teh vlog pri nas še slabo raziskanih, kar velja tudi za spremembe, do katerih je prišlo v zadnjih desetletjih.

Kakšna je vloga risa v slovenskih gozdovih in ali je trenutna populacija zmožna preživeti?

Ris ima vlogo plenilca velikih parkljarjev (srnjadi, jelenjadi, gamsa), pri čemer smo še najbolj raziskali njegovo vlogo pri selektivnem plenjenju srnjadi. Ker velik delež plena predstavljajo oslavljeni osebki, ris s plenjenjem prispeva k ugodnemu zdravstvenemu stanju te vrste, pokazali pa smo tudi na pomen risa za številne vrste mrhovinarjev, ki se pogosto hranijo z ostanki njegovega plena.

Naša populacija risa je imela velike težave zaradi parjenja v sorodstvu, ki jih trenutno poskušamo reševati z doseljevanjem nesorodnih osebkov iz Slovaške in Romunije. Trenutne projekcije kažejo, da bo populacija zmožna preživeti vsaj neke pol stoletja, v tem času pa upamo, da se bodo vzpostavile naravne povezave z drugimi populacijami v okolici, tako da v prihodnje takšna preseljevanja ne bodo več potrebna. Tudi hrane je za risa dovolj, tako da glavno potencialno grožnjo predstavlja krivolov, glede česar pa trenutno tudi poteka kar nekaj aktivnosti pod vodstvom Lavske zveze.

Večje število divjih zveri prinaša tudi več konfliktov z ljudmi. Kako učinkovit je odstrel glede na različne vrste in kakšni načini odvracanja so najbolj uspešni?

Glede tega je bilo k sreči opravljenih precej raziskav, tako da so priporočila dokaj jasna. Praktično vse analize so pokazali, da je najbolj

učinkovit ukrep zaščita domačih živali in preprečevanje dostopa do človeških virov hrane. Na primer podatki s terena kažejo, da se ob pravilni uporabi elektroograj škode na domačih živalih in čebelnjakih zaradi volkov oziroma medvedov zmanjšajo v povprečju za 98 %. Tudi drugi ukrepi, kot so medovarni smetnjaki in kompostnjaki ter ozaveščanje javnosti, so pomembno prispevali k temu, da se škoda v zadnjih letih ne povečuje, in to kljub povečevanju številčnosti medveda.

Kar se odstrela tiče, če govorimo o trajnostnem poseganju v populacijo (torej, da se vrsta ne iztrebi), so pri volku tako naše kot tuje raziskave pokazale, da ta ukrep nima vpliva na pojavljanje škod oziroma se lahko škode po odstrelu celo povečajo. To je najverjetneje povezano z razbijanjem tropov oziroma nadomeščanjem teritorialnih tropov z novimi, manj izkušenimi volkovi. Učinkovitost umetnega krmljenja za odvracanje medvedi od naselij je vsaj v naših razmerah, kot kaže, precej omejena. Večino leta ni bilo zaznati nobenega učinka, lahko pa bi v omejenem obsegu krmišča pomagala v jesenskem času. Prav tako se mrhovišča niso izkazala kot učinkovit ukrep za preprečevanje napadov medveda na živino.

Koliko volkov je trenutno v Sloveniji in kako jih spremljate?

Zadnji podatki so na voljo za leto 2021, ko smo imeli v Sloveniji 12 tropov volkov (dva od njih smo si delili s Hrvaško) ter okoli 120 volkov. Spremljamo jih predvsem s pomočjo genetskih analiz, ki so najzanesljivejša metoda.

Kako je organiziran volčji trop?

V osnovi gre za starša (reproduktivni par) ter njune potomce. Pri potomcih gre lahko za mladiče tekočega leta in/ali mladiče prejšnjih let. Včasih je lahko v tropu prisoten še kakšen drug sorodnik (npr. teta, stric, stari starši).

Zaradi večjega števila volkov prihaja do vse več srečanj s človekom in napadov na živino. Kako nevaren je resnici volk?

Volk je zelo nevaren za drobnico, če ta ni zaščitena, redkeje pa lahko predstavlja nevarnost tudi za govedo in konje, predvsem mladiče. Zato je ključno varovanje, kar so jasno pokazale izkušnje iz Kočevske, Notranjske in Primorske, kjer so se škode po vpeljevanju učinkovitih elektroograj v okviru projekta SloWolf občutno zmanjšale. Trenutno največji izziv predstavlja zaščita živine v Alpah, kjer volka več desetletij ni bilo, zato tam še ni dosti izkušenj z varovanjem domačih živali.

Pri vsakem načrtovanem odvzemu zveri iz narave svoja mnenja podajo tudi različne raziskovalne institucije. Ali prihaja do nesoglasij pri načrtih upravljanja z divjimi zvermi? Večinoma ne in smo znotraj stroke precej soglasni. Do različnih mnenj včasih prihaja pri vprašanjih, za katere nimamo dobrih podatkov/raziskav.

Poleg volkov in risov, ki se vračajo v slovenske gozdove, je vedno bolj prisoten tudi šakal. Kakšno vlogo bo zavzel v ekosistemu, kakšni konflikti s človekom so možni in kako bi potekalo uravnavanje populacije?

Ekologija šakala je zelo podobna kot pri lisici, torej gre predvsem za plenilca glodavcev in mrhovinarja, občasno pa lahko pleni tudi nekoliko večje živali, vključno z drobnico, ali pa se prehranjuje z rastlinskimi plodovi. Dosedanje raziskave kažejo, da je odstrel dokaj neučinkovit ukrep za uravnavanje populacij šakalov, saj se na to odzovejo s povečano reprodukcijo. Večji vpliv pa ima lahko prisotnost volkov, še posebej v gozdni krajini, stran od naselij, in če so prisotni stabilni tropi volkov.

Na Kočevskem že nekaj časa ponujajo nadzorovani ogled medveda. Kakšno je vaše mnenje glede takšnega turizma?

Mislim, da je ekoturizem, povezan z medvedi, dobra priložnost za lokalne skupnosti, tako da imajo tudi finančne koristi od sobivanja z medvedom. Je pa pomembno, da se ta dejavnost izvaja na odgovoren in reguliran način. To je še posebej pomembno, kadar medvede privabljajo s krmljenjem, ker ima to lahko kar nekaj neželenih stranskih učinkov na medvede. To vključuje izgubo strahu pred ljudmi, skrajšan čas zimovanja, povečevanje lokalnih gostot medvedov ter verjetno tudi povečanje reprodukcije.

Kako je slovenska znanstvena stroka s področja raziskovanja in naseljevanje divjih zveri primerljiva s svetovno?

Če gledamo z vidika objavljenih raziskav in kako nas vidijo v tujini, mislim, da lahko brez težav rečemo, da smo v samem vrhu, tako na evropskem kot tudi svetovnem nivoju. Tukaj ne gre samo za raziskave v Sloveniji, ampak smo v zadnjih letih slovenski raziskovalci čedalje bolj aktivni tudi pri raziskavah v tujini.

Kakšno vlogo pri varovanju divjih zveri opravljajo lovci?

Ključna vloga lovcev, tako pri nas kot marsikje po Evropi, je v

sodelovanju pri monitoringu zveri (npr. zbiranje genetskih vzorcev iz iztrebkov, spremljanje risov s fotopastmi, izzivanje tuljenja volkov). Lovci, zlasti slovenski, se pogosto vključujejo tudi v različne naravovarstvene projekte. Pri nas lahko izpostavimo na primer doseljevanje risov.

Tudi osebno ste lovec. Kakšen je vaš odnos do divjih živali – tako z lovskega kot znanstvenoraziskovalnega vidika?

Kot lovec vidim velike plenilce predvsem kot pomočnike pri uravnavanju populacij velikih rastlinojedcev, zaradi njih nam ni treba opravljati tako močnih posegov v populacije, predvsem kar se tiče izvajanja lova na netrofejne živali. Mislim, da so tudi pomembna popestritev lovske izkušnje v naravi, tako za nas, kot tudi za lovske goste, ki pridejo loviti v slovenske gozdove. Vsaj zame je zalezovanje po gozdu precej bolj zanimivo, če vem, da lahko kadarkoli zagledam medveda, slišim tuljenja volka ali naletim na risovo sled.

Kar se tiče raziskav, mi je raziskovanje velikih zveri zanimivo zaradi nadpovprečno pomembne ekološke funkcije, ki jo te vrste opravljajo v ekosistemih, pa tudi zaradi skrivnega življenja predstavljajo velik izziv. Hkrati se mi zdi zelo pomembno, da dobro preučimo konflikte, do katerih prihaja med zvermi in ljudmi, ter ugotovimo, kateri upravljavski ukrepi so učinkoviti za preprečevanje teh konfliktov, kateri pa ne. Rezultati teh raziskav so v zadnjem desetletju zelo očitni na terenu, saj so pomembno prispevali k zmanjšanju škod in drugih težav, ki jih imajo lokalni prebivalci zaradi zveri, hkrati pa so prispevali k varovanju slovenske naravne dediščine.

Katerim raziskovalnim projektom se trenutno posvečate?

Pripravljamo projekt z alpskim kozorogom, sicer pa se v zadnjih letih osredotočam predvsem na raziskovanje mačk. V Sloveniji se največ posvečam risu in divji mački, vodim pa tudi precej raziskovalnih projektov v tujini. V Afriki recimo ravno zaključujemo večji projekt, v katerem s pomočjo telemetrije preučujemo leoparda in geparda ter njihove konflikte z lokalnimi prebivalci. Lani smo začeli tudi projekt z levi, ki so v Afriki čedalje bolj ogroženi zaradi hitrega širjenja živinoreje. V Aziji se največ posvečam snežnim leopardom, ki jih s pomočjo fotopasti proučujemo v visokogorjih Altaja, v manjši meri pa sem vključen tudi v raziskave na manulu, dimastem leopardu in tigru.

Žarko Nanjara

Prenovljena stavba na Ljubljanski cesti 7

Občina Kočevje je uspešno zaključila prvo od treh energetske prenov javnih stavb, in sicer na Ljubljanski cesti 7 v Kočevju. Nekdanji hotel Sonce, pozneje pa poslovna stavba, je zadnjih nekaj let sameval, s prenovo pa je objekt dobil novo podobo in tudi vsebino. V prenovljenih prostorih bo namreč delovala Geodetska pisarna v Kočevju in upravni del Centra za socialno delo Osrednja Slovenija zahod, enota Kočevje (CSD). Stavbo so 26. marca namenu uradno predali župan dr. Vladimir Prebilič, državni sekretar Ministrstva za javno upravo Jure Trbič in direktorica CSD Kočevje Katarina Hiti. Dogodka se je udeležil tudi generalni direktor GURS Tomaž Petek.

V sklopu projekta obnove objekta na Ljubljanski cesti 7 je v letih 2022 in 2023 potekala statična, potresno varna izboljšava in ener-

Foto: Bojan Štefanič

getska sanacija objekta. S celovito energetske sanacije objekta, ki je obsegala toplotno izolacijo zunanjih sten in podstrešja, zamenjavo energetskega sistema in energenta,

se je zagotovilo občutno zmanjšanje toplotnih izgub in zmanjšanje porabe energije v objektu. Hkrati pa je poskrbljeno tudi za primerne delovne pogoje. Obnova objekta je

potekala v skladu s smernicami Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, saj gre za pomemben del kulturne dediščine Kočevja. Celotna prenova, vključno z opremo prostorov, je vredna dobrega 1,4 milijona evrov, od tega pa je Občina Kočevje pridobila 172.297 evrov iz razpisa Ministrstva za infrastrukturo za energetske obnove stavb v lasti in rabi občin.

Poleg izboljšanja vizualne podobe objekta v središču mesta je investicija prispevala k ohranjanju kulturnospomeniške dediščine mesta ter preprečila propadanje stavbe. Ob podpisu pogodb z najemniki prostorov, Ministrstvom za javno upravo in Centrom za socialno delo Kočevje, pa je zagotovljena tudi vsebina z dejavnostmi, ki so lokalnega pomena za občane Kočevja in okoliških občin.

K. G.

Izbrane stenske poslikave

Letos smo na občini zaradi lanskega dobrega odziva ponovili razpis za stenske poslikave našega mesta. Razpis se je zaključil konec aprila in komisija je v močni konkurenci izbrala štiri poslikave. Prejeli smo kar 40 predlogov poslikav od 16 avtoric in avtorjev za ponujenih 11 različnih lokacij sten.

V letošnjem pozivu je bilo na voljo kar nekaj zasebnih fasad objektov, katerih lastniki so vnaprej soglašali z izvedbo poslikave. Tako bo samo eden od poslikanih objektov letos javni (telovadnica OŠ Zbora odposlancev), preostale pa zasebne – stena garaže na Tomšičevi ulici, slepa fasada na Reški cesti ob večgeneracijskem parku in fasada ob novem parkirišču v starem mestnem jedru.

Letos je pri izboru zaradi objektov v območju kulturne dediščine

Eden od izbranih predlogov, avtor Tomaž Milač • Foto: rhiv Občine Kočevje

sodeloval tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine z usmeritvami pri razpisu in pri ocenjevanju. Vključena sta bila dva člana ZVKDS in štiri lokalni člani komisije. Predloge so tako strokovno presodili iz različnih vidikov: avtentično avtorsko delo, likovna (kompozicijska in estetska) vrednost, umeščanje v prostor in objekt, prikaz simbolov naše identitete iz razpisanih tematskih let. Murali bodo izvedeni do konca avgusta letos in bodo prikazovali teme in osebnosti zgodovine Kočevja. Zmagovalci, ki bodo ustvarjali murale, so Bine Skrt, Klara Perušek, Bor Šparemblek in Tomaž Milač. Kar dve poslikavi interpretirata Hansa Ramorja, ena čebele in med, ena pa bo z mozaikom zajela preplet simbolov naše identitete.

T. Š.

Nova kolesarska sezona in prvi kolesarski zajtrk

S prihodom lepšega vremena vsako leto vabimo vse občane k pomembni spremembi – uporabi kolesa namesto avtomobila za opravljanje vsakdanjih poti. Avto je najlažje nadomestiti s kolesom za pot v šolo in službo in tudi največ prednosti je ob takšni odločitvi. Če smo do svojega cilja oddaljeni do dva kilometra, je uporaba avtomobila popolnoma nesmiselna, so dokazale prometno-zdravstvene raziskave.

Kolesarjenje v službo prihrani čas, ko ne stojiš v gneči, lahko ubereš krajše poti in ne iščeš parkir-

nega mesta. Kolesarjenje prihrani tudi denar, telesu pa prinese mnogo koristi – poskrbi za tisto minimalno količino obveznega dnevnega gibanja, zmanjša tveganje za srčno-žilne bolezni, sladkorno bolezen in debelost. Poleg tega ima lahko tudi pozitiven vpliv na duševno zdravje, saj spodbuja sproščanje endorfinov, ki izboljšujejo razpoloženje in zmanjšujejo stres. Poleg tega pa z manj izpusti CO₂, manj segrevanja smoga in dima v zraku pripomore tudi okolju.

V maju smo odprti kolesarske

Foto: Nik Vidmar

sezone proslavili s prvim kolesarskim zajtrkom letos, ki pa gotovo ne bo zadnji. Zajtrk je namenjen jutranjim kolesarjem v šolo in službo, in morda koga prepriča, da zaradi brezplačnega zdravega obroka in kave vsaj tisti dan zamenja svoj avto s kolesom. In tako ugotovi, da se imamo kolesarji v mestu fino, zaradi vseh novih kolesarskih povezav smo varni, počutje pa je na splošno boljše – ko se predihamo in delamo dobro zase, za druge občane in za okolje.

T. Š.

Dela v Kulturnem domu Predgrad

V Kulturnem domu Predgrad poteka postopna prenova prostorov. Občina Kočevje je tako letos obnovila stare lesene stopnice (zbrusila in naoljila), pripravlja pa se tudi projektna dokumentacija projekta izvedbenih del ureditve hidroizolacije, zamenjava ogrevalne naprave in sanacija kleti. V letu 2024 je predvidena izvedba investicije, ki bo znašala 495.000 EUR.

Namen načrtovane investicije je rekonstrukcija objekta oz. hidroizolacija temeljev za potrebe krajanov in društva KŠD Predgrad za medgeneracijska druženja, izobraževanja, prireditve, nastope, srečanja ipd. Predmet investicije bo hidroizolacija ter pozneje ureditev obstoječih kletnih prostorov, ki bo omogočala uporabo prostorov, ki zdaj niso v funkciji.

Razlog za investicijo je v dotraja-

Foto: arhiv občine Kočevje

nosti kletnih prostorov Kulturnega doma Predgrad ter preprečitvi nadaljnje škode, ki nastaja zaradi vlage v pritličnih prostorih. Navedeni prostori so namreč v delu stavbe, ki je bila zgrajena pred približno 200 leti. V sklopu sanacije bodo dela potekala na zunanjem delu, kjer je treba sanirati škodo kapilarne vlage v nosilnih fasadnih zidovih kletnega prostora in pritličja.

N. S.

Spodbude za razvoj turizma

Turizem v občini Kočevje je vse pomembnejša in hitro razvijajoča se panoga, kar lahko opazi vsak posameznik in česar se dobro zavedamo tudi na občini. Kot pomoč ponudnikom turističnih storitev in gostincem, predvsem pa z namenom krepitev prepoznavnosti destinacijske znamke Kočevsko, je občina Kočevje na začetku leta objavila dva javna razpisa. Prvi je bil namenjen sofinanciranju

nabave nove ali prenove obstoječe zunanje opreme, ki se uporablja pri izvajanju turističnih in gostinskih dejavnosti. Na razpis je prispelo osem ustreznih vlog, od katerih je sredstva v skupni višini 10.000 evrov prejelo sedem prijaviteljev. Drugi razpis je bil v nasprotju s prvim, s katerim je bila sofinancirana nabava opreme, usmerjen v spodbujanje ustvarjanja novih in inovativnih turističnih vsebin. Komisija

je nagrade v višini 1.000 evrov na prijavitelja podelila petim od šestih prijavljenih ponudnikov turističnih doživetij. Destinacija Kočevsko bo tako do začetka julija letos svojo ponudbo obogatila z novimi zanimivimi turističnimi ponudbami, ki vsebujejo različne aktivnosti – od kolesarjenja, pohodništva, likovne umetnosti v gozdu, pivsko-kulinaričnega timbilinga v pivovarni, dvodnevne doživetja z učenjem

veščin gozdovništva in preživetja v naravi do ogledov kulturno zgodovinskih zanimivosti. Vsi nagrajenci bodo poleg denarne nagrade prejeli še nedenarno nagrado Zavoda Kočevsko, ki bo za vsakega od njih priskrbel profesionalne fotografije za promocijo turističnih produktov in poskrbel za umestitev njihovih ponudb na destinacijsko spletno stran.

S. M.

Sredstva za prenovu atletske steze

Občina Kočevje se je letos prijavila na Javni razpis Fundacije za šport za sofinanciranje gradnje športnih objektov, in sicer s projektom za obnovo dotrajane atletske steze na Stadionu Gaj v Kočevju. Maja

smo prejeli sklep, s katerim so nam bila odobrena sredstva v višini 50 %, kar znaša 26.100 EUR. Celotna investicija obnove atletske steze tako znaša 64.700 EUR, preostanek sredstev pa bo zagotovljen iz pro-

Foto: Javni zavod za šport Kočevje

računa Občine Kočevje. V nadaljevanju bo potekal izbor ustreznega izvajalca, načrtujemo pa, da bo prenova steze zaključena letos, če bo le možno, že poleti.

N. S.

Sofinanciranje storitve E-OSKRBA

Občina Kočevje v sodelovanju s Telekomom Slovenije že od leta 2018 izvaja projekt varni in povezani na domu oziroma E-OSKRBA. Projekt omogoča varovanje na daljavo za starejše občane in

hitro obveščanje v primeru klica na pomoč. V okviru projekta uporabnik prejme zapestnico z gumbom za klic na pomoč, ki jo uporabi v primeru padca, slabosti oziroma drugih težav.

Občina Kočevje vsako leto objavi javni razpis za sofinanciranje storitve E-OSKRBA, ki je namenjen občanom občine Kočevje, ki so starejši od 65 let. Uporabniki po razpisu so upravičeni do

100-odstotnega sofinanciranja občine, kar znaša 29,77 EUR/mesec. V letu 2023 bo javni razpis objavljen predvidoma konec meseca maja.

L. H.

Razdeljena sredstva javnega razpisa za pospeševanje razvoja podjetništva in gospodarstva za leto 2023

Občina Kočevje je uspešno razdelila vseh 105.000 evrov nepovratnih sredstev javnega razpisa za pospeševanje razvoja podjetništva in gospodarstva v Občini Kočevje za leto 2023, ki je bil objavljen v januarju in zaključen v marcu 2023. Na razpis je za vse ukrepe skupaj prispelo 89 vlog. Sredstva v skupni višini 75.000 evrov bo prejelo 19 podjetnikov in gospodarskih družb za sofinanciranje naložb v nakup opreme, strojev, nepremičnin in drugih

osnovnih sredstev. V povprečju bo posamezno podjetje prejelo približno 3.950 evrov pomoči. Od 19 upravičencev je kar 14 novoustanovljenih podjetij, ki so zaprosili za sofinanciranje začetnih naložb. Preostali prejemniki so bili uspešni predvsem na račun zaposlovanja in investicij velikih vrednosti, kar jim je prineslo nekaj več točk kot preostalim 33, za katere je sredstev žal zmanjkalo. S pomočjo sredstev javnega razpisa bo finančno podprtih tudi 10 no-

Foto: Pexels (Anna Shvets)

vih delovnih mest, vse samozaposlitve, za kar bo občina izplačala skupno 25.000 evrov pomoči, kar je v povprečju 2.500 evrov na

posameznika. Za 9 prijaviteljev je sredstev tudi pri tem ukrepu žal zmanjkalo. Poleg dveh omejenih ukrepov je bil razpisan še ukrep za sofinanciranje najemnin poslovnih prostorov, katerega sredstva v višini 5.000 evrov so bila v celoti razdeljena med 6 upravičencev, za enega prijavitelja pa sredstva niso zadostovala. Prejemniki sredstev bodo po sklenitvi pogodb z vsemi objavljeni na spletni strani Občine Kočevje.

S. M.

Povezovanje v poslu, turizmu in kulturi

Občina Kočevje je 19. aprila gostila Društvo poslovnih žensk FAM, ki so si za tokratni obisk izbrale Kočevje. Najprej so obiskale podjetje Yaskawa, kjer so dobile vpogled v svet najnovejše pogonske tehnologije, industrijske avtomatizacije in robotike.

Po ogledu podjetja so se odpravile v Kulturni center Kočevje, kjer jih je nagovoril župan dr. Vladimir Prebilič. S kratko predstavitvijo zgodovinskih prelomnic Kočevja je prikazal, kako se je kraj razvijal skozi čas ter kako se občina Kočevje s svojimi vizijami, investicijami, dobrimi praksami in inovativnimi prijemi uvršča v sam vrh prodornosti med občinami, kar dokazuje tudi prejem zlatega kamna.

Foto: arhiv Občine Kočevje

V pogovornem večeru Povezovanje v poslu, turizmu in kulturi, ki ga je vodila predsednica društva FAM, Darinka Pavlič Kamien, so sodelovali župan dr. Vladimir Prebilič, Vesna Malnar, direktorica Javnega zavoda za turizem in kulturo Kočevje, ter članice društva FAM: Mateja Sever (OkraMateja

Sever, s. p.), Jasna Triler (IDentiks kartični sistemi, d. o. o.), Anja Slapšak (Brown Bear Team, d. o. o.) in lokalna sogovornica Petra Blaznik Žagar (Natural Log House, Petra Blaznik Žagar, s. p.). Okrogla miza je bila namenjena povezovanju v poslu, turizmu in kulturi ter je ponudila priložnost za izmenja-

vo mnenj in idej med udeleženci.

Župan Vladimir Prebilič je poudaril pomembnost povezovanja med lokalnimi podjetji in občino ter spodbujanja lokalnega gospodarstva. Po koncu pogovora so se udeleženci prepustili kratkemu kulturnemu programu, obiskovalci pa so imeli priložnost za nadaljnje mreženje.

Dogodek je tako predstavljal priložnost za spoznavanje in povezovanje med članicami društva FAM, lokalnimi podjetniki in predstavniki občine, hkrati pa je bil tudi priložnost za izmenjavo izkušenj in idej za razvoj lokalnega gospodarstva, turizma in kulture v Kočevju.

S. D.

Ponovna uporaba tekstila

V okviru projekta Svet ponovne uporabe, ki je sofinanciran iz Evropskega sklada za razvoj podeželja, je Občina Kočevje v sodelovanju s Klubom mladih Kočevje organizirala delavnice, na katerih smo se naučili ponovno uporabiti odvržene stvari. To lahko poskusite tudi sami – npr. iz starih kavbojk splesti pre-

progo, prtiček ali podlogo za hišne ljubljence. In kako to naredimo?

V trgovini poiščemo kartonasto škatlo, velikost je odvisna od tega, kakšno podlogo želimo. Nato v oba konca škatle zarežemo 1 cm globoke in 1 cm široke zareze ter skozi napnemo vrstico. Stare kavbojke, ki smo jih želeli zavreči, razrežemo

Foto: arhiv Občine Kočevje

na 1 cm široke trakove in začnemo prepletati škatlo. Prvi trak začnemo prepletati zgoraj, spodaj, naslednjega pa v obratni smeri. In tako nadaljujemo do konca. Ko prepletamo vse trakove, snamemo podlogo s škatle in robove na koncu zašijemo, da se nam ne razplete.

I. Š.

Občinski svet za mlade

Po premoru zaradi epidemije smo v letošnjem šolskem letu ponovno izvedli sejo Občinskega sveta za mlade, ki v obliki javne tribune učence in dijake spodbuja k izražanju lastnih mnenj o vprašanih, ki jih izberejo sami.

Občinski svet za mlade deluje v obliki zasedanj, ki omogočijo sodelovanje vsem osnovnošolcem in dijakom, ki se šolajo na območju občine Kočevje. V vsaki šoli učitelji mentorji skupaj z učenci oz. dijaki izberejo delegacijo, ki bo sodelovala na seji občinskega sveta za mlade.

Letošnje zasedanje, ki je bilo v sredo, 9. 5. 2023, je potekalo v dvorani Turističnega kompleksa Jezero, kjer dejansko zaseda Občinski svet Občine Kočevje. Sodelovalo je 25 učencev in dijakov osnovnih in srednje šole na Kočevskem, ki so županu predstavili svoja razmišljanja in

Foto: arhiv Občine Kočevje

stališča o izzivih, s katerimi se srečujejo mladi in ki vplivajo na njihovo duševno stanje. Izstopala

sta predvsem skrb, da se v svoji okolici ne počutijo dovolj varne, in želja, da se o duševnih stiskah več pogovarjajo, predvsem z mladimi odraslimi, za katere menijo, da bodo lažje razumeli njihove tegobe in potrebe.

Na seji je bil predstavljen tudi Mladinski center, ki v institucionalni obliki deluje znotraj Podjetniškega inkubatorja Kočevje, člani sveta pa so podali kar nekaj zanimivih predlogov – od lokacijske umestitve centra do vsebine, ki jih bomo tudi preučili in upoštevali.

K. K.

V Dolnji Brigi obeležili naj drevo

Na drugem pozivu za izbor Naj drevo so zmagale lipe v Dolnji Brigi, ki so jih predlagali vaščanke in vaščani. Tako smo pravzaprav dobili kar sedem naj dreves, saj zmagovalne lipe skupaj tvorijo pomembno celoto za naselje. V maju pa so z obiskom župana dr. Prebiliča z ekipo dobile tudi ustrezno obeležitev, tablico z nazivom Naj drevo 2022. Vaška skupnost je ob tej priložnosti pripravila prav

poseben program in pogostitev, s čimer so se hkrati zahvalili tudi za sanacijo vodovoda.

Maja je bil prav tako objavljen tudi že tretji poziv za izbor Naj drevesa. Svoj predlog nam do 1. 9. 2023 pošljite na naslov glavna.pisarna@kocevje.si. Predlogu priložite fotografijo, opis lokacije in kratko pojasnilo, zakaj je to drevo izjemno in vredno naziva Kočevsko naj drevo. Iščevo drevesa, ki

Foto: arhiv Občine Kočevje

so javno dostopna in pomembna za skupnost – ste ga morda skupaj posadili, pod njim preživljate prosti čas, se igrajo otroci, je glavna podoba v vasi in podobno. Ker so odrasla, velika drevesa v naseljih zelo pomembna, jim želimo na ta način poudariti vrednost in pomembnost. Prepričani smo, da je v naši okolici še veliko pozornosti vrednih dreves, zato lepo vabljeni k sodelovanju.

K. G.

Na eni strani razkošje, na drugi socialne stiske

SLOGA

Občina Kočevje kupuje županu za službene in zasebne namene razkošen avtomobil za 65.000 evrov. K temu je treba prišteti še vse stroške z registracijo vozila, rednega in izrednega vzdrževanja, nakup in menjavo zimskih in letnih pnevmatik, stroške goriva, maziva, cestnin oziroma vinjet, stroške obveznega in kasko zavarovanja ter druge stroške, povezane z uporabo avtomobila, kot je pranje

in podobno. Vse to se krije iz proračuna Občine Kočevje. Koliko nas dejansko stane župan, iz proračuna Občine Kočevje ni razvidno, ker zgoraj navedeni stroški niso prikazani v proračunski postavki Dejavnost župana in podžupanov. Na drugi strani se občani srečujemo s stalnim zviševanjem občinskega davka nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč, plačevanjem kazni zaradi

prekoračitev hitrosti praviloma v 'conah 30', ki jih je vse več, nepravilnim parkiranjem, parkirinami, ribolovom in drugimi dajatvami, kot so občinske takse, s katerimi polnimo občinski proračun. Na nas se obračajo občani, ki zaradi majhne pokojnine komaj preživijo iz meseca v mesec in ne zmorejo plačati še občinskega davka nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Zaradi

visokega davka in vse dražjega goriva in kurilnega olja, elektrike in komunalnih storitev so v vse večji stiski. Namesto da bi mirno preživljali čas zaslužene upokojitve in sadov svoje dela, se srečujejo s socialno stisko. V rebalansu oziroma drugi spremembi proračuna Občine Kočevje ni predvidenih dodatnih sredstev za starše, ki imajo otroke v vrtcu, saj se

je cena vrtca znatno povišala. Glede na starostno skupino od 25,4 do 27,81 %. Občinski svet je poleg povišanja cene sprejel tudi znižanje cene za starše, ki imajo otroka v vrtcu na območju Občine Kočevje. Vendar župan kot edini predlagatelj proračuna ni predvidel dodatnih sredstev za znižanje cene, in to kljub odločitvi občinskega sveta.

Janko Veber

Mednarodno sodelovanje

Aprila me je dr. Tomaž Amon iz Društva slovensko-kitajskega prijateljstva povabil na srečanje z visoko delegacijo iz Chengduja na Kitajskem. Vabilu se je odzval tudi podžupan občine Kočevje in spoznali smo se s podžupanjo mesta Chengdu, podpredsednico mednarodne prijateljske zveze, namestniki generalnega direktorja urada za zunanje zadeve, urada za izobraževanje in generalnega direktorja občine Chengdu.

Društvo slovensko-kitajskega prijateljstva deluje od leta 2006 in njihov največji cilj je približati kitajsko kulturo in

tradicijo širši javnosti, prav tako pa tudi promocija slovensko-kitajskega gospodarskega sodelovanja in sodelovanje na mednarodnih dogodkih in seminarjih za večjo prepoznavnost Slovenije.

Socialni demokrati smo vedno pripravljeni pristopiti k novim izzivom in razširiti prepoznavnost občine tudi v svet. Zavedamo se, da se ne smemo zapirati, ker če si želimo napredka in sprememb, moramo odrto sodelovati in biti odprti. Naj povem, da so bili kitajski predstavniki navdušeni nad slikami in opisom kočevske ter si želijo sodelovati z nami. Da

mesto s 16 mio prebivalci vidi ta potencial v mestu s 16 tisoč prebivalci, je pomembno spoznanje. Res nismo kar tako in smo zelo zanimivi za tujce.

Namen mednarodnega sodelovanja je spoznavanje med narodi, saj so nova prijateljstva popotnica miru in solidarnosti. Pobratnja pripomorejo k spodbujanju čezmejnih projektov v obojestransko korist. Od leta 1989 tudi Evropska unija namenja pomembno finančno podporo za aktivnosti pobratnja s posebnim poudarkom na tistih, ki spodbujajo evropske vrednote. Tudi slovenske občine so se začele

intenzivneje povezovati s tujimi skupnostmi. Glavni namen sklenjenih pobratenj je spoznavanje novih ljudi, običajev in kultur ter zavedanje podobnosti in razlik med prebivalci različnih držav. Sodelovanje se odraža na področju kulture, turizma, šolstva in športa ter seveda tudi na področju gospodarstva.

Glede na to, da mesto Chengdu sestavljajo različne province, obstaja možnost pobratnja z eno izmed njih, in sicer z mestom Chongzhou. To je blizu središča osrednjega mesta Chengdu, pokriva površino 1090 kvadratnih

kilometrov in ima približno 750.000 prebivalcev. Je slikovito ekološko mesto. Zaradi več kot 4000 metrov višinske razlike ima različne terene, kot so zasnežene gore, travnata močvirja, slapovi, gozdovi in jezera. Z več kot 42-odstotno stopnjo pokritosti z gozdom je pomemben del nacionalnega velika Panda Park. To je tudi živahno mesto, polno inovacij in podjetništva.

Vsekakor bomo našli veliko skupnih točk in že zdaj upamo na mednarodno sodelovanje. Naj bo le nebo meja, do koder lahko seže glas iz Kočevja.

Vesna Lisac

Na mladih svet stoji

Maj je mesec, ki že pregovorno kipi od življenja, ljubezni, energije in zagona. Vse to pa povezujemo z mladostjo. Obdobjem, ko ima človek največji potencial in voljo, da udejanji svojo ustvarjalno moč, uresničuje svoje ideje in izgrajuje svojo osebnost. Kljub sodobnim tehnologijam, ki mladim omogočajo nepretrgan stik s svetom in neskončnimi možnostmi, ki jim jih ponuja, pa je domače okolje za mlade izjemnega pomena. Vplivi okolja, v katerem mladostniki odrasčajo, sooblikujejo njihove želje, predstave o svetu in vrednote, ki jih bodo vodile pri spreje-

manju odločitev.

V preteklih tednih smo bili priča skrb vzbujajočim dogodkom nedaleč od nas in vprašanje, ki se nam zastavlja, je predvsem – zakaj? Enoznačnega odgovora ne more z gotovostjo podati nihče, vsekakor pa ima lahko eno ključnih preventivnih nalog, da se izognemo tovrstnim dogodkom, močna vključujoča podpora lokalna skupnost, ki mladim daje možnost soodločanja pri zanje pomembnih vprašanjih in jim predstavlja moralni ter intelektualni stebber, na katerega se lahko zanašajo v ključnih situacijah.

V Moji Kočevski se zave-

damo pomena kakovostnega kontinuiranega dela z mladimi kot pomembnim členom družbe sedanjosti in prihodnosti. Že nekaj let med mladimi opazamo upad zanimanja za sočloveka, manjšo željo po aktivnosti in participaciji, kar lahko pripišemo različnim vzrokom, eden ključnih je porast uporabe mobilnih naprav, predvsem za namene preživljanja časa na socialnih omrežjih in igranje igrice. Z uporabo 'pametnih' naprav kot takšnih ni nič narobe, kaj hitro pa se zgodi, da mladostnik ali mladostnica na telefonu preživi večino svojega časa. Z namenom krepitve

socialnih stikov, razvijanja občutka pripadnosti skupnosti in domačemu kraju ter razvijanja potencialov mladih v Moji Kočevski pozdravljamo vsa prizadevanja vzgojno-izobraževalnih ustanov, športnih klubov ter drugih organizacij in društev, ki ne-čujejo mladinsko kulturo ter ponujajo raznolike vsebine za kakovostno preživljanje časa otrok in mladostnikov. Tako pomembno prispevajo k razvoju njihovih potencialov in izgradnji osebnosti, hkrati pa s svojim delovanjem igrajo pomembno varovalno funkcijo v družbi.

Tudi v naših vrstah smo

takšni, ki se aktivno posvečamo mladinski tematiki – od dela neposredno z mladimi, prek delavnic, pogovorov in drugih dogodkov do aktivnih sodelavcev in izvajalcev targetiranih delavnic, izobraževanj, športnih dejavnosti in tekmovanj do organizatorjev najrazličnejših kulturnih dogodkov za mlade. Le mladi, ki se bodo v svojem domačem okolju dobro počutili, bodo razvili občutek pripadnosti skupnosti. Takšni bodo tudi verjetneje ostali v domačem kraju, krojili njegovo prihodnost in vloženo vanje tudi vrnili skupnosti.

Tinkara Hodnik

POMEŽIK SONCU

Omogočimo počitnice vsem otrokom!

Pošlji SMS s ključno besedo **POMEZIK5** na **1919** in daruj 5€.

Več informacij na www.zpms.si

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije

POMEŽIK SONCU

Izzivi pri vzgoji otrok

Zdravstvena vzgoja otrok in mladostnikov se v Sloveniji sistematično izvaja od šolskega leta 2015/16. Izvajalci zdravstvene vzgoje vstopimo v stik z otroki v šolskem okolju, in sicer v vsak razred vsaj enkrat na leto za dve šolski uri. Vsebine zdravstvene vzgoje so različne glede na starost otrok in jih v osnovni šoli določi NIJZ. Namen zdravstvene vzgoje je seznaniti ali opolnomočiti otroke z zdravim življenjskim slogom, ki dokazano zmanjša tveganje za nastanek kronično nenalezljivih bolezni (povišan krvni tlak, sladkorna bolezen, zvišan holesterol, debelost).

Zdrav življenjski slog pomeni naučiti se zdravih navad (prehrana, gibanje, spanje). Navad, s katerimi bodo naši otroci lahko izpolnjevali svoje sanje in cilje v življenju. Osnovnošolski otroci pa se na žalost že zelo zgodaj srečajo z zdravju škodljivimi navadami in snovmi, kot so energijske pijače in elektronske cigarete (vejpi).

Energijske pijače

Energijske pijače so osvežilne brezalkoholne pijače, ki niso primerne za otroke, mladostnike, nosečnice in doječe matere (ta stavek je povzet iz embalaže energijske pijače).

Nekam samoumevno nam je, da kave otroku ne skuhamo in ponudimo. Še vedno pa ni samoumevno, da energijske pijače otrokom odsvetujemo. Večja količina kofeina kratkoročno vodi v spremenjen ritem bitja srca, višji krvni tlak, razburjenost, nervozo, tesnobo, glavobol, dolgoročno pa v povečano izločanje stresnega hormona

Foto: www.unsplash.com

in težave s spanjem. Pri otroku se zaradi manjše telesne teže učinek kofeina podaljša.

Vse energijske pijače vsebujejo kofein, in sicer 32 mg na 100 ml pijače. Ena skodelica kave v povprečju vsebuje 80 mg kofeina. Torej 250 ml energijske pijače vsebuje nekje 1 skodelico kave, 500 ml pa 2 skodelici kave.

Skrb vzbujajoče je, da največ energijskih pijač zaužijejo prav mladi in da imajo nekateri otroci do njih dostop tudi doma in jih pijejo z vednostjo staršev.

Elektronske cigarete

Po obliki in imenu poznamo več različnih vrst izdelkov za dovajanje nikotina: cigarete, e-cigarete, elektronski sistem za dovajanje nikotina, vejpi, snuf (fuga), osebni uparjalnik in vodne pipe.

Namen elektronske cigarete je segreti tekočino, ki se spremeni v aerosol, da jo uporabnik lahko vdihuje. Aerosol, ki pri segrevanju nastane, pa ni le vodna para, temveč vsebuje številne zdravju škodljive snovi (težke kovine, rakotvorne snovi, dražilne sno-

vi, majhne snovi itd.), lahko tudi prepovedane droge. Najnovejši izdelki, to so vejpi, vsebujejo nikotin v obliki soli, zato lahko dovajajo še višje vrednosti nikotina. Nikotin je glavna učinkovina vseh tobačnih in elektronskih cigaret, ki povzroča zelo močno zasvojenost. Uporaba nikotina med otroki, mladostniki ali mladi do 25. let lahko povzroči dolgotrajne učinke na pozornost, sposobnost učenja in spomin. Nikotin povzroči zasvojenost, kjer možgani hrepenijo po še več nikotina, zato je uporabnik elektronskih cigaret dolgotrajno izpostavljen številnim zdravju škodljivim snovem. Mlajši je uporabnik ob začetku uživanja nikotina, močnejša je zasvojenost z njim.

Elektronske cigarete so otrokom in mladim zelo dostopne (nakup prek spleta, preprodajanje med vrstniki). Med izvajanjem zdravstvene vzgoje otrok in mladostnikov od 5. do 9. razreda osnove šole na Kočevskem sem ugotovila, da večina otrok te izdelke pozna in po njihovem mnenju lahko so jim dosegljivi kadarkoli. Dokaz sta bili tudi dve prazni škatli od vejpa v smeteh v učilnici, kjer sem izvajala zdravstveno vzgojo.

Vzgoja otrok in mladostnikov je v prvi vrsti res skrb staršev, pa vendar smo kot družba tudi vsi posamezniki odgovorni, da smo otrokom in mladim dober vzgled. Spodbujajmo mlade h gibanju, tekmovanju, kreativnosti itd., kjer ni prostora za energijske pijače in elektronske cigarete.

mag. Marija Kobe, dipl. m. s., izvajalka zdravstvene vzgoje otrok in mladostnikov

Pridružite se naši ekipi sodelavcev kot

VOZNIK/VOZNICA

v poslovni enoti Kočevje

Ponujamo:

- ▶ varno zaposlitev v stabilnem in rastočem podjetju
- ▶ možnost izvajanja različnih tipov voženj glede na izkušnje v Sloveniji in tujini
- ▶ možnost vožnje različnih tipov avtobusov
- ▶ 24 urno asistenco podjetja, ko ste na terenu
- ▶ vzdrževan vozni park
- ▶ finančni paket, ki vključuje plačilo dodatnega poklicnega zavarovanja
- ▶ številne dodatne ugodnosti za zaposlene (kava, sadje, fitnes in druge športne aktivnosti v okviru športnega društva, izobraževanja na temo zdravja, tujih jezikov, koriščenje počitniških kapacitet Nomago...)

Pričakujemo:

- ▶ izkušnje v vožnji avtobusa
- ▶ veljavno vozniško dovoljenje D kategorije
- ▶ poznavanje cestno prometnih predpisov
- ▶ komunikacijske in organizacijske sposobnosti

Svoj ponudbo z življenjepisom pošljite na kadri@nomago.si.

Za dodatne informacije smo dosegljivi na telefonski številki **05 33 03 102** vsak delavnik med **8. in 12. ter 13. in 15. uro.**

Vsem, ki šele razmišljate, da bi postali **VOZNIK/VOZNICA** Nomago ponuja možnost **financiranja pridobitve izpita.**

NOMAGO

Pridi z nami.

NOVI RENAULT AUSTRAL

8 let jamstva*
že za 190 €/mesec**

*V obdobju 2 let od nakupa vozila velja tovarniška garancija. Po preteku tovarniške garancije sledi 3 leta podaljšanega jamstva Renault, oz. 100.000 km, kar koli se zgodi prej, ter nato dodatna 3 leta podaljšanega jamstva Real Garant oziroma 150.000 km, kar koli se zgodi prej. Kupec prejme dodatna 3 leta podaljšanega jamstva Real Garant samo ob nakupu vozila z Renault Financial Services.
**Mesečni obrok velja za model Renault Austral e-Quilibré mild hybrid 140 in začetna cena 27.900 €. Navedena začetna cena je priporočena mala prodajna cena (MPD) in je neobvezujoča, če vključuje 22-odstotni DDV in DMV. Informativni izračun mesečnega obroka je nastal na dan 1. 4. 2023 za skupni znesek kredita v višini 4.621,37 €, za dobo odplačila 48 mesecev in upoštevajoč nespremenljivo obrestno mero 6,49 % in polog v višini 8.407,93 €. EOM je 7,52 % in se lahko spremeni, če se spremeni katerikoli element v izračunu. Kreditni jamstevnik vrne kredit v 48 mesečnih obrokih v višini 190 € in z zadnjim povikanim obrokom v višini 14.870,70 €. Skupna finančna obveznost, ki jo mora odplačati kreditni jamstevnik, brez vsakega vloženega pologa, znaša 24.455,44 €, od tega znašata zavarovalna premija 225,74 € in strošek odobritve kredita 249,00 €. Pleskalka je pogojena s strani vsake obveznosti in obeh zavarovalnic. Pleskalka je pogojena s strani vsake obveznosti in obeh zavarovalnic. Kupci lahko ob nakupu finančnega jamstva izkoristijo možnost prodaje vozila brez plačila, ki mu je predstavljen, po vnaprejšnjem določeni pogojih. Poraba velja ob nakupu vozila z Renault Financial Services. Poraba pri močnem ciklu 4,5-6,6 l/100 km. Emisije CO₂ 104-149 g/km. Emisije NOx: 0,018-0,0495 g/km. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2.5}, ter dušikovih oksidov. Priljubljenosti si pravice do napak. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Slika je simbolična. 6A Adriatic d.o.o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Renault priporoča Castrol

renault.si

AVTOHIŠA VRTIN D.O.O. Kočevje 21, 8340 Črnomelj
tel: 07 35 66 101, mob: 040 454 020

**SAMO 39 KM
IZ KOČEVJA**

TPV PRIKOLICE **PORAVNAVA.si** z velikim V **HENIGMAN** TRANSPORT **INTERSOCKS**

strokovnjaki za odškodnine

WTT KOČEVJE

2023

mednarodni teniški turnir

5. - 11. junij 2023

Glavni sponzor dogodka je
Občina Kočevje

OBČINA KOČEVJE

TENIS SLOVENIJA

V sodelovanju s **Tenis Slovenija in International Tennis Federation ITF**

"Gledališče te, čeprav je samo amatersko, zasvoji"

Ker rada dela z otroki, se je odločila za poklic logopedinje, ki ga opravlja že 35 let. A že od osnovne šole jo spremlja tudi (amatersko) gledališče, do katerega goji tako veliko ljubezen, da mu posveča velik del svojega prostega časa. **Andreja Mlekuž** je soustanoviteljica in predstavnica Kulturno-umetniškega društva (KUD) Jazbec in partnerji, v katerem deluje tudi kot mentorica in ne nazadnje igralka.

Čeprav jo je gledališče kot gledalko zanimalo že od malih nog, jo je še posebej prepričala zakuska po odigrani predstavi v 1. razredu osnovne šole. "Če povem čisto po pravici, ko smo s sošolci nastopali v prvem razredu, se nam je zdelo izredno imenitno, ker smo bili po nastopu povabljeni na gostijo, dobili smo celo čokolado, in to je bila naša prva 'plača', pripoveduje. In dodaja: "Čeprav daleč od tega, da je to zdaj najbolj pomembno." Je pa občutek po odigrani predstavi še vedno imeniten, "posebej, če imaš dober stik z občinstvom."

O začetkih društva

Pred obstojem društva KUD Jazbec in partnerji – nastalo je leta 1999 – so v Kočevju sicer obstajale posamezne manjše gledališke skupine, predvsem v sklopu osnovnih šol. V takšni obliki pa so, kot pojasnjuje Mlekuževa, pionirji. Prvotna ideja društva je bilo delo z mladimi, predvsem z osnovnošolci, zdaj pa združuje tako mlade kot odrasle amaterske igralce. Slednji so mentorji mlajšim, sodelujejo pa tudi z Gašperjem Jarnijem.

"Z imenom društva smo se soustanovitelji – jaz, Suzana Puš, Renata Miketič in Roman Zupančič – ukvarjali dlje časa. Iskali smo povezave z Veroniko in Friderikom, pa z medvedi, a se nam je vse to zdelo že nekoliko izrabljeno," pove. Nato so sprejeli predlog Zupančiča: "Jazbec zato, ker je bil v bližini Romanove hiše jazbečev brlog in zdelo se nam je imenitno, da bi imeli v imenu žival, ki je tudi zelo značilna za Kočevje, a morda manj izpostavljena. Partnerji pa zato, ker smo vsi ostali partnerji in tudi danes nimamo nekoga, ki je glavni." Trenutno je v društvu aktivnih več kot 30 otrok, 25 odraslih, med njimi pa je 11 mentorjev.

'Da ne boš sama' pobrala vse nagrade na Čufarjevih dnevih

Da ne boš sama je njihova tretja (odrasla) predstava, vse pa so nastale v okviru kulturnega leta. "Naš prvi poskus je bila Uboga gmajna. Besedilo je avtorsko, plod celotne skupine. Gre za bolj komično predstavo, ki pa ima hkrati dovolj močno sporočilo. Naslednja je bila Dodekaeder ali kdo je tu

Foto: Arhiv KUD Jazbec in partnerji

nor, ki temelji na Queneaujevem delu, ki smo ga spet predelali po svoje." Kočevska predstava Da ne boš sama – z igralci društva in pod režisersko taktirko Gašperja Jarnija – je novembra lani na 35. Čufarjevih dnevih pobrala praktično vse nagrade: nagrado občinstva in žirije pa tudi večino igralskih nagrad. Z njo so nastopili v domačem Kočevju, italijanskem Boljuncu, v Črnomlju, Ivančni Gorici, prav tako pa so se po festivalu še enkrat vrnili na Jesenice in ponovno napolnili dvorano. Predstavili so jo tudi na Reki, pred njimi je še nastop v Zagrebu, povabljeni pa so tudi na avstrijsko Koroško.

Gre za predstavo, ki preigrava odnose dveh generacij – mame, ki jo je upodobila Andreja Mlekuž, in hčerke, ki jo je odigrala Suzana Puš – na deloma vesel, deloma tragičen način, vsebuje pa tudi fantazijske elemente. Posveča se medčloveškemu odnosom v bližnji prihodnosti, zato v njej nastopa tudi robot – Tilen Štirn. Temelji na besedilu Selme Parisi (v izvirniku Da ne budeš sama), ki so ga igralci sami prevedli, lekturo pa je prevzela Tea Kačar, "tako da smo združili kar nekaj kočevskih mojstrov svoje obrti".

S to predstavo so večkrat navdušili tako kočevsko občinstvo kot tudi žirijo in občinstvo na Jesenicah, kjer se je odvijal festival ljubi-

teljskih gledališč. Kaj je torej tisto, kar je prepričalo in zasedbi KUD Jazbec in partnerji prineslo absolutno zmago? "Imeli smo to srečo, da smo po podelitvi lahko govorili z žirijo in občinstvom. Po njihovih besedah je bilo to prepričljivo igranje nas treh, vsekakor pa se jih je zelo dotaknila aktualna tema. Avtorici besedila je uspelo združiti komične elemente in zelo perečo in tragično problematiko današnjega sveta," opisuje vtise Mlekuževa.

Kako je nastajal lik matere?

Predstavo so tudi zaradi vmesne epidemije pripravljali dve leti. "Gašper je želel, da kot liki napišemo svoj življenjepis, svojo zgodovino. Na ta način nas je spodbudil, da razmišljamo o tem, kdo smo kot liki," pojasnjuje Mlekuževa, ki je morala upodobiti lik matere. Postopek oblikovanja matere opisuje tako: "Našla sem se v nekem srednjem, delavskem razredu. Potem ko sem obdelala svojo zgodovino in si predstavljala sebe kot toliko starejšo osebo, sem razmišljala o tem, kakšen odnos imam s svojo hčerko. V pomoč mi je bilo tudi to, da živim skupaj s svojo mamo. In določene zadeve se, ne sicer tako zelo eksplicitno kot v predstavi, v komunikaciji dogajajo tudi nama." Potem je prišlo na vrsto še iskanje načina govora in gibanja, s katerim je imela Mlekuževa največ težav,

"ker rada veliko in dovolj hitro govorim, pa tudi moji gibi so prehitri." Čeprav sama meni, da preklinjanje na oder ne spada, je morala pri tej vlogi preko sebe, občinstvo pa je morala zaradi lika prepričati tudi, da je kadilka.

"Trema mora biti prisotna"

Mentorji KUD Jazbec in partnerji pri mlajših igralcih izhajajo iz raznih literarnih del in vedno najprej obdelajo vsebino knjige in bistvo, kaj je avtor želel povedati. "Nato preidemo na besedilo. Včasih ga niti ne zapišemo v celoti, kar je za nekatere morda 'hečno', ker si vedno predstavljamo, da potrebujemo besedilo, ki se ga nato naučimo. Ampak zelo nevarno je, da otroci preidejo v golo deklamiranje besedila in pri tem ne razmišljajo o tem, kaj bi radi povedali," opisuje proces dela. Pri odraslih je ta cikel obraten – najprej se osredotočijo na besedilo.

"Najmlajši, učenci prve triade, so pri igri najbolj naravni in sproščeni, tudi zabavni, hkrati pa imajo najmanj izkušenj na odru, zato potrebujejo več sistematičnega dela. Najbolj učljiva je skupina od 5. do 7. razreda, ker že malo poznajo zadeve, niso pa še toliko obremenjeni s tem, kako se bodo na odru pokazali. Potem pa imamo tukaj še najstnike, ki bi že radi igrali zahtevne prizore, je pa pri njih velikokrat prisotna trema oziroma to, kaj si bodo drugi o njih mislili," opisuje Mlekuževa različne skupine njihovih igralcev.

Trema je prisotna tudi pri odraslih igralcih. "Sama zagovarjam, da trema mora biti. Če je ni, zadeva ne bo dobra, ker to pomeni, da se ne angažiraš maksimalno," dodaja. Pred predstavo se, po Jarnijevem nasvetu, pripravljajo z dihalnimi vajami in vajami za koncentracijo. "Največ treme pa je bilo ravno pred domačim občinstvom," pove in doda, da je kočevsko občinstvo dobro, "ker so res navijali za nas in dihali z nami. Vrnili so nam to, kar smo jim mi dali na odru. In absolutno, ko bomo končali predstavo Da ne boš sama, bomo končali v Kočevju." A konec še ni predviden: "To imamo v krvi. Gledališče te, čeprav je samo amatersko, zasvoji." **Neja Jerebičnik**

R

HITRO IN STROKOVNO OD PREGLEDA VIDA DO NOVIH OČAL OČESNA ORDINACIJA IN OPTIKA PUŠNIK NOVLJAN KOČEVJE

- brezplačen koncesijski pregled oči brez čakalnih vrst
- vrhunsko osebje
- ugodne cene
- pestra izbira sončnih in korekcijskih očal

NAROČI SE NA PREGLED: 01 893 14 86

Kolodvorska 6, KOČEVJE
www.pusnki-novljan.si

Spoznajte nabor okusnih dobrot.

Obiščite nas
v trgovini
**Zakladi
Kočevske.**

**Lokalno
je feno—
menalno**

Ljubljanska cesta 5
1330 Kočevje

+386 30 649 900

trgovina@zakladi-kocevske.si
www.zakladi-kocevske.si

Zakladi
Kočevske

ODPIRALNI ČAS

TOR - PET
09:00 - 12:00
16:00 - 18:00

SOB
09:00 - 12:00

Spoznajte in okusite preverjeno
lokalno kvaliteto izpod rok
srčnih ljudi in domače zemlje.

**Kvalitetno.
Okusno.
Lokalno.**

**najboljše
kočevske
bombice**

Gostovanje Pilonove galerije Ajdovščina z razstavo *Veno Pilon, fotograf*

Pilonova galerija Ajdovščina je v Sloveniji prva monografska galerija, osnovana na avtorjevi zapuščini. Podarjena zapuščina je namreč še danes temelj galerije, bila pa je tudi velika spodbuda za odkup in preureditev umetnikove domačije. Ajdovci so namreč že leta 1970 osnovali Sklad za ureditev galerijske in muzejske zbirke Ajdovščina. Značilna rumeno-modra galerija, katere zasnovano je izdelal ajdovski arhitekt Svetozar Križaj, letos praznuje 50-letnico delovanja. Obletnica in obsežna obnova ajdovske galerije sta razlog, da smo v Likovnem salonu Kočevje gostili razstavo Pilonove galerije Ajdovščina.

Veno Pilon se je rodil v Ajdovščini leta 1896. Življenje v skromni hiši se je odvijalo med gospodinjstvom matere Urške ter trdim pekovskim delom očeta Meniga, ki se je "rinil skozi življenje z veseljem". In tu, kjer je delovala očetova pekarna, je Veno Pilon ustvaril svoja najboljša dela. V le nekaj letih do dokončne selitve v Pariz (1928) je Pilon v ateljeju, ki ga je sam postavil, ustvaril vrhunski opus, s katerim je stopil ne le med slovenske, temveč tudi med evropsko prepoznavne in priznane umetnike.

Pilon se je s fotografijo začel ukvarjati že zelo zgodaj. Predvsem v dvajsetih letih prejšnjega stoletja se je osredotočal na prizore vsakdanjega življenja in običaje v kmečkem okolju Primorske. V posnetkih prepoznavamo motive, ki jih je Pilon tudi slikarsko upodobil kot predmet svojega opazovanja z istega mesta, od koder je fotografiral.

Leta 1928 se je Veno Pilon za stalno naselil v Parizu. Tu se je v celoti posvetil fotografiji. Slikarstvo je v tem času popolnoma opustil, je pa namesto tega neumorno risal prizore pariškega življenja: "Tako sem v družbi prijateljev z vsega sveta prebil cele večere in noči nad svojo skicirko in se z risbo poglobljal v izraz človeškega lica."

Fotografije, ki so nastajale v tridesetih letih 20. stoletja veljajo za njegove najboljše. Njegov nabor motivov je širok, vendar prevladujejo portreti pariških sodobnikov ter umetnikov vseh narodnosti. Izstopa skupina portretov vodilnih avantgardnih italijanskih avtorjev. Pogosto je portretiral tudi svojo družino, ženo Anne-Marie in sina Dominiqua ter nečakinjo Pavlo. Pilon se je v portretih izkazal kot tenkočutni interpret značajev upodobljenec in njihovega notranjega boja. Preizkušal je tudi nove tehnike in načine fotografiranja. Lotil se je raziskovanja eksperimentalne fotografije v fotogramih in nekaterih nadrealističnih poskusih.

Sam je v avtobiografskem romanu Na robu o svojem življenju v Parizu zapisal: "Kakor vsakega mladega slikarja me je takoj zaneslo na Montparnasse, središče mednarodne boheme. Z znanjem raznih jezikov sem se hitro udomačil. /.../ V Ecole de Paris se je okoli njenih redko vidnih starejših mojstrov postim-

Veno Pilon: Montparnasse (Noč/La nuit), ok. 1930, Pilonova galerija Ajdovščina

Utrinek z razstave Veno Pilon, fotograf v Likovnem salonu Kočevje, april 2023.

Foto: arhiv PMK Kočevje

presionistov, cezannovcev, kubistov vrtelo vse polno mladih, nadarjenih pa tudi udarjenih surrealistov. Od vseh strani so se stekali v lovu za slavo, za denarjem, za žensko, za delom. Slava je trajala en dan, mesec, redka po več let; merila se je po številu vrstic kritike ali po pogodbah z galerijami. /.../ Tak je Pariz, ki marsikaterega mladega privabi iz tujine, ga očara, pa tudi pogosto razočara. V mestu s trideset tisoč slikarji v danih razmerah pač boj za obstanek ne more biti drugačen." Sam sicer ni stremel za slavo. S poroko z Anne-Marie si je ustvaril družinsko življenje in kruh služil s fotografijo. Posnetki izvirnih del nekaterih pomembnih sodobnih umetnikov, nekatere je med njimi tudi portretiral, dokazujejo, da si je pridobil naročnike, ki so mu zaupali in cenili njegovo mojstrstvo v fotografiji.

Po koncu druge svetovne vojne se je izkazal kot fotograf širokega ustvarjalnega razpona. Kot je zapisal umetnostni zgodovinar Stane Bernik, Veno Pilon "posname tudi nekaj žurnalističnih dokumentov in več domiselno interpretiranih fotografskih zapisov obiskov prijateljev in znancev iz domovine (Ferdo Kozak, Danilo Lokar, Špelca Čopič idr.). /.../ Med portreti povojnega časa izstopa portret književnika in scenarista Cirila Kosmača, narejen morda med pripravami na snemanje prvega povojnega slovenskega filma Na svoji zemlji, pri katerem je Pilon sodeloval kot vsestransko uporaben svetovalec in duhovito odigral stransko vlogo partizanskega kuharja."

Po smrti žene Anne-Marie leta 1963 je začel vse bolj razmišljati o vrnitvi v domovino. Po petih letih se je dokončno odločil in za vedno zapusti Pariz ter se vrnil v rodno Ajdovščino. S fotografiranjem je nadaljeval, vendar se je njegov odnos do fotografskega snovanja nekoliko spremenil. Snemal je predvsem barvne diapozitive. Barva mu je pomenila zadnji stik s slikarstvom. Fotografiral je predvsem naključne prizore v svoji okolici. Prevladujejo prizori izložbenih oken, mestnega vrveža, svetlobnih teles ter dokumentarni prizori rojstnega mesta in stanovanja, v katerem je bival v zadnjih letih svojega življenja.

Nadja Kovačič

Pošta na Ljubljanski cesti 23

Staršem, ki se na kočevsko pošto odpravljajo s podmladkom, dandanašnji gotovo ni lahko: le kako naj nadobudne gospodične in gospodiče prepričajo, da ne potrebujejo nove slikanice ali čokolade, ki tako prijazno vabijo s polic in stojal. K sreči se na poštni upravi v Mariboru do zdaj ni nihče domislil, da bi strankam lahko ponujali tudi hamburgerje, ocvrt krompirček in podobne kulinarične pridobitve naših dni. A česar ni, mogoče še bo.

Vendar pa tudi tisti očki in mamiče, ki so na Ljubljansko cesto 23 z najmlajšimi prihajali pred štirideset in več leti, niso bili prikrajšani za skrb. To je bil namreč čas, ko so se poštni obrazci izpolnjevali še s peresi, ki si jih pomakal v črninik. Za otroke čudovita zabava, za starše nekoliko manj. Zlorabo formularjev za umetniško ustvarjanje mladih je pošta sicer velikodušno ignorirala, madeže črnila na dlaneh, obrazih in oblekah pa je bilo vendarle treba oskrbeti doma.

Sedanja kočevska pošta torej ni tako rosno mlada, kot se zdi na prvi pogled. Če bi štela človeška merila, bi se že kmalu veselila pokojnine, saj bo prav letos dopol-

Foto: Žarko Nanjara

nila šest desetletij. Jeseni 1962 je namreč časopisje poročalo, da bo mesto kljub še nerazrešeni finančni konstrukciji pri dotedanjem poštnem poslopu – tam zdaj domuje Sanolaborjeva prodajalna – morda v kratkem dobilo nov poštni center. Nanj bi sicer prebivalci Kočevja morali čakati še vsaj pet do deset let.

Ustrezen projekt je bil že narejen, bodoča zgradba, ki bi bila teoretično lahko pod streho še isto leto,

pa naj bi s sodobno avtomatsko telefonsko centralo med drugim več kot podvojila število telefonov v občini. Kočevje je s takratnimi dvesto številkami ali poldrugim telefonom na sto občanov močno zaostajalo na samo za svetovnim povprečjem 4,5, temveč tudi za povprečjem ljubljanskega okraja, ki je tedaj znašalo 2,5 telefona na sto prebivalcev.

Poleg tega so kočevski naročniki zveze z drugimi kraji lahko

vzpostavljali le s posredovanjem pošte in nanje včasih čakali več ur, zunaj sedemurnega delovnega poštnega urada pa praviloma bili brez telefonskega stika s svetom. Zato, pa tudi zaradi tehnološko pogojenih zamud pri dostavi telegramov in pošilk, bi občina investicijo nujno potrebovala, so trdili časnikarji. Ter izrazili upanje, da bodo občinske oblasti mimo proračuna zagotovile svoj delež za gradnjo stavbe, ki naj bi se sicer pretežno financirala iz poštnih virov.

Beseda je na koncu postala opeka in nova pošta je 4. oktobra naslednje leto res odprla vrata. Mimogrede, ne brez negodovanja, saj so številni menili, da je za domače potrebe prevelika. Že dve desetletji pozneje je praksa pokazala, da jo bo – ravno obratno – treba razširiti, zaradi česar so leta 1983 ob prvi prenovi porušili celo nekaj sosednjih stavb. Nadaljnje obnove, med katerimi je zgradba dobila svojo sedanjo podobo, pa so poskrbele, da rumeni »kočevski kanarček« tudi v letu 2023 kaže mladosten videz. Lifting in botoks pač nista priljubljena samo v Hollywoodu. **Mihael Petrovič ml.**

INTERSOCKS

OUTLET

INDUSTRIJSKA PRODAJALNA

crocs™ & SOCKS

sreda, od 16h – 19h petek, od 10h – 19h

Intersocks | Reška cesta 29, 1330 Kočevje

Kočevsko Outdoor Festival je pred vrati!

Prvi junijski konec tedna, ko se bo na Kočevskem od 2. do 4. junija odvijal Kočevsko Outdoor Festival, se nezadržno bliža. Prijave se hitro polnijo, končno število tekačev pa se bo gibalo med 800 in 1000. Prijavljeni tekači prihajajo iz več kot 20 držav sveta, spopadli pa se bodo z 10-, 15-, 30- in 60-kilometrsko traso. Za tiste, ki se še niso prijavili, je še vedno na voljo nekaj prostih mest.

Po lanski izvedbi dogodka Kočevsko Outdoor Festival se je teka oprijel sloves najbolj divjega trail teka v Sloveniji, ki tekače popelje po prekrasnih stezicah skrivnostnih gozdov.

Krajši trasi, dolgi 10 in 15 km, sta posebej prilagojeni za začetnike, kar pomeni, da imate za prvo na voljo 3 in za drugo 5 ur časa. Tako lahko obe razdalji premagate tudi v prijetni kombinaciji teka in hoje.

Kočevsko Outdoor Festival, ki ga bo poleg teka spremljalo tudi bogato dogajanje, je pred vrati! • Foto: Matevž Maček

Začetnikom je seveda prilagojena tudi težavnost.

30- in 60-kilometrski trasi pa sta lahko odlični izziv tudi za bolj izkušene tekače in potekata v večini po poznani Roški pešpoti, ki je sloves pridobila predvsem z vzdržljivostnim pohodom Po medvedovih stopinjah. Na obeh trasah lahko pričakujete pravi pridih divjine ter prekrasnih gozdnih stezic.

Le kaj bolj prija po teku kot kozarec hladnega piva in osvežitev v prijetno hladni vodi Kočevskega jezera? Brez skrbi, za oboje bo poskrbljeno na Kočevsko Outdoor Festivalu.

V soboto po teku bo namreč znova na sporedu festival piva s številnimi domačimi pivovarji, ki bodo poskrbeli za dobro hidracijo tekačev in drugih udeležencev festi-

vala. Proti večeru bosta prizorišče ob Rudniškem jezeru razgrela dva zanimiva brezplačna koncerta.

Koncertno dogajanje bo začela predskupina ViaEntropia, ki vas bo dobro ogrela za glavni koncert, ko bodo na oder stopili štajerski punkrockerji Alo!Stari. Udarni, ampak po drugi strani zelo spevni komadi bodo poskrbeli, da vas tekaška utrujenost pri žuriranju ne bo preveč motila.

Ekipe organizatorjev že nestrpno odštevajo dneve do dogodka, hkrati pa vsak dan dela, da bo vse pripravljeno za nepozabno tekaško doživetje ter da bo tek spremljal tudi bogat spremljevalni program s koncerti, festivalom piva, programom za otroke in drugimi zanimivostmi.

Mi že komaj čakamo. Se vidimo na začetku junija pri Kočevskem jezeru!

Luka Hren

Izveden seminar na temo volkov

Aprila je na Kočevskem potekal izobraževalni seminar za turistične vodnike naše destinacije na temo volkov z naslovom Odgovoren turizem, povezan z volkovi. Seminar je v sodelovanju z Zavodom Kočevsko organizirala projektna ekipa LIFE WOLFALPS EU Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani.

Volk je ena od treh velikih zveri, ki jih lahko najdemo na Kočevskem. Čeprav gre za plahe živali, ki se stiku s človekom izogibajo, smo volkove v Zavodu Kočevsko v preteklosti že vključevali v svoje turistične programe, namenjene ozaveščanju o divjih živalskih vrstah in prepoznavanju njihovih sledi v gozdu.

Prvi del seminarja je bil name-

Izobraževalni seminar za turistične vodnike destinacije Kočevsko na temo volkov. Foto: arhiv Zavoda Kočevsko

njen teoretičnemu delu, nato pa je sledil še obisk terena. Pri teoretičnem delu so se udeleženci seznanili z biologijo in ekologijo volka, smernicami za odgovorno izvajanje turizma, povezanega z volkovi,

primeri odgovornih turističnih programov in osnovami gozdne pedagogike, kjer so gozdne igre pri udeležencih izzvale otroško igranje in smeh.

Po usvojenem teoretičnem delu

je sledil še terenski del, na katerem so se udeleženci podali na sprehod skozi življenjski prostor velikih zveri, in sicer v okolico Male Gore. Tam so za gensko analizo in analizo prehrane volka poiskali iztrebke, našli pa so tudi potencialni volkov brlog ter spoznavali druge sledi prisotnosti divjih živali v naravnem okolju. Med obiskom terena so udeleženci našli tudi plen (srno), ki je bil vidno zakopan z mahom, za katerega se je po podrobnem pregledu izkazalo, da gre za plen risa.

Udeleženci so bili z novo količino znanj in informacij zelo zadovoljni, navdušil pa jih je tudi obisk terena, ki je bil kljub kratki prehojeni razdalji zelo uspešen.

Nadija Kolmanič

Camp Jezero Kočevsko je odprt

V drugi polovici aprila je tudi Camp Jezero Kočevsko ponovno odprl svoja vrata in že prvi konec tedna pozdravil prve goste letošnje sezone.

Kampiranje je v zadnjih nekaj letih postalo priljubljena oblika preživljanja dopusta in tudi Camp Jezero je lani zabeležil dobro sezono, predvsem obiskovalcev, ki so šotorili.

Camp Jezero Kočevsko ostaja prva izbira za turistične obiskovalce Kočevja in ljubitelje kampiranja, ki v naši destinaciji iščejo aktiven oddih v objemu neokrnjene

Camp Jezero Kočevsko ponovno vabi obiskovalce. • Foto: arhiv Zavoda Kočevsko

narave. V neposredni bližini kampa je Kočevsko jezero, lokacija pa ponuja tudi odlično izhodišče

za izlete po bližnji okolici. Obiskovalci lahko prenočijo tudi v lesenih glamping hišicah ter si za

raziskovanje gozdnih stezic izposodijo kakovostna e-kolesa. Kamp je nosilec trajnostnega certifikata ECOCAMPING ter je pohodnikom in kolesarjem prijazna nastanitev. Del kampa je tudi turistično-informacijski center, kjer lahko domačini in obiskovalci poiščejo letake in brošure, informacije o ponudbi destinacije Kočevsko ter raziščejo bogato ponudbo izdelkov lokalnih rokodelcev in umetnikov za izvirno obdarovanje.

Delovni čas recepcije in TIC-a Jezero je vsak dan med 8. in 16. uro.

Nadija Kolmanič

MORRIS GARAGES
Since 1924

MG ZS

Že od 18.500 €
Rezervirajte testno vožnjo

Poraba pri mešanem ciklu: 6,6-7,2l/100 km. Emisije CO₂: 149-163 g/km. Emisijska stopnja: EURO6DFull. Emisija NO_x: 0,0155-0,0193 g/km. Emisija trdnih delcev: 0,0211-0,0323. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. 7-letna garancija ali 150.000 km oziroma kar se zgodi prej. Navedena cena je priporočena maloprodajna cena. Pridržujemo si pravico do napak. Slika je simbolična. Grand Automotive Adriatic d.o.o., Ljubljanska avenija 4, 10.090 Zagreb.

TPV AVTO

07 39 18 114 • info@tpv-avto.si

mgmotor.si

Bo stavka scenaristov povzročila televizijski mrk?

Ameriški filmski in televizijski scenaristi že od začetka tega meseca stavkajo, ker pogajanja s studii niso obrodila sadov. Ceh ameriških scenaristov (WGA) bije bitko z Zvezo filmskih in televizijskih producentov (AMPTP), ki zastopa glavne studie - Amazon, Apple, CBS, Disney, NBC Universal, Netflix, Paramount Global, Sony in Warner Bros. Discovery. Več tisoč protestnikov na ulicah zahteva boljše plače in boljše pogoje dela. Zadnja stavka scenaristov je bila pred 15 leti. Trajala je natanko 100 dni, industrija pa je s tem izgubila približno 2 milijardi dolarjev.

Scenaristi v grobem zahtevajo kolektivno povišanje plač v obsegu več kot 400 milijonov evrov, studii pa so jim pripravljali ponuditi le dobrih 80 milijonov. Ob tem zahtevajo še prilagoditev pogodb. Prej so namreč poleg honorarjev za pisanje prejeli tudi deleže od televizijskih predvajanj filmov in serij, danes pa od modernih pretočnih videoteke ne prejmejo prav dosti. Studii, ki si lastijo te pretočne videoteke, njihovim zahtevam nasprotujejo.

"Tovarna za pisanje je zaprta!"

Več tisoč stavkajočih scenaristov in scenaristk ter njihovih podpornikov je preplavilo ulice New Yorka, precej zgovorni pa so bili tudi napisi na njihovih transparentih: Si res želite do konca življenja gledati zgolj ponovitve? Brez scenaristov ne morete imeti televizije! Ne morem napisati ničesar zabavnega, ker protestiram! Protest poteka pod različnimi slogani, med njimi sta tudi Odložite svinčnike in Poštene pogodbe. Tudi nekateri voditelji

večernih pogovornih oddaj so podprli stavkajoče, med njimi Jimmy Fallon in Seth Meyers. "Odložite svinčnike! Tovarna za pisanje je zaprta," pa je na Twitterju zapisala televizijska in filmska scenaristka Caroline Renard.

Foto: Wikimedia Commons

Brez scenaristov ni televizije

Stavka je že s prvim dnem zarezala v produkcijo pogovornih oddaj, ki vsebinsko temeljijo na aktualnih dogodkih in jih zaradi tega ni mogoče pripraviti vnaprej. Sledile so druge oddaje s kratkim produkcijskim rokom, med njimi morda najbolj znan Saturday Night Live, pa tudi tako imenovane žajfnice. Ker so scenaristi nepogrešljivi tako pri pisanju scenarija kot tudi pri samem snemanju, se je ustavila tudi produkcija serij in filmov. Nekateri projekti, pri katerih scenarij še ni

dokončan, bodo do konca stavke stagnirali. Med njimi Netflixova serija Kobra Kai in film Blade. Prekinjena je tudi produkcija zadnje sezone serije Stranger Things, začasno pa so ustavili pisanje scenarija za predzgodbe Igre prestolov. V

filme, ki kažejo potencial na globalnem trgu, in jih umestili v program? Platforme, kot so Netflix, HBO Max in Disney+ pa, kot poroča siol.net, zaradi nastale situacije niso pretirano v skrbeh, saj imajo obilo vsebin, ki si jih naročniki še niso ogledali, da

medijih je bilo zaznati tudi namigovanja o zaustavitvi celotne hollywoodske produkcije. V tem primeru bi brez dela ostalo 2,4 milijona ljudi, pri čemer bi nastalo za več milijard dolarjev gospodarske škode.

Se zaradi tega obeta televizijski oziroma programski mrk? Namesto pričakovanih in načrtovanih oddaj bodo televizijski program zapolnili z drugimi vsebinami – športom, resničnostnimi oddajami, v ZDA pa tudi s kombinacijo obojega – wrestlingom. Snemanje filmov v tujini se bo še naprej nadaljevalo. Bodo kupili tuje

strahu pred odpovedjo naročnin.

Za zdaj ni mogoče predvideti, koliko časa bo tokrat trajala stavka. Čeprav je bila oblikovana skupina, ki bo v imenu studiev izvajala pogajanja, po trenutnih informacijah novi pogovori niso predvideni. Los Angeles Times je medtem poročal, da bi stavka lahko trajala tedne ali celo mesece ter ustavila večino televizijske in filmske produkcije po celotni državi. Posledice pa bi čutile tudi povezane industrije, med njimi tudi gostinci in cvetličarji.

Neja Jerebičnik

BREZPLAČNI

PREGLEDI DIOPTRIJE

v optiki

Preskar Kočevje!

PRESKAR
OČESNI CENTER

Trg zbora odposlancev 59 Tel. 059 342 913

Ali bo SiDG selil sedež družbe?

Na 5. redni seji kočevskega občinskega sveta so svetniki sprejeli drugi letošnji rebalans proračuna. Ta se je povečal za 833.000 evrov in bo zdaj znašal dobrih 30.750.000 evrov. "Povišanje proračuna na strani prihodkov izhaja iz nekaterih najemnin in kapitalskih prihodkov ter nekaterih transferjev od države," je povedal župan dr. Vladimir Prebilič. "Denar usmerjamo predvsem v nakup stanovanj za kadre, ki jih potrebujemo, zlasti imamo v mislih zdravnike." Načrtujejo nakup treh stanovanja na lokaciji Name, proračun pa zajema tudi povečanje stroškov pri rekonstrukciji in združevanju cest. Tudi nekatere druge postavke proračuna so doživele nekaj sprememb: "Na žalost je Republika Slovenija odstopila od nekaterih projektov, med njimi je avtobusno postajališče v Novih Lazih, zato ta sredstva preusmerjamo na druge postavke." Proračun se je povečal tudi z amandmajem, ki ga je vložil župan, saj želi Ministrstvo za obrambo na področju množičnih grobišč v Rogu, predvsem pri grobišču pri Macesnovi Gorici, urediti ograjo in lokacijo zaščititi, zato so Občini Kočevje namenili sredstva za urejanje.

Foto: Žarko Nanjara

Kot zadnjo točko na dnevnem redu seje so svetniki obravnavali morebitno selitev sedeža družbe Slovenski državni gozdovi iz Kočevja, o čemer je nedavno zaokrožilo tudi anonimno pismo. Tudi nekateri zaposleni so prejeli odpovedi delovnega razmerja ter nove pogodbe, ki predvidevajo opravljanje dela na lokaciji nekje pri Vrhniku. Prebilič je poudaril, da se je pred kratkim sestal z vodstvom družbe, ki mu je zagotovilo, da sedeža podjetja ne bodo umaknili iz Kočevja in da gre le za racionalizacijo delovanja podjetja, a njihovim zagotovitvam ne verjame popolnoma. Svetniki tako vlado pozivajo, da sedež družbe obdrži v Kočevju.

Vlada je konec minulega leta z novelo zakona o Slovenskem državnem holdingu družbo SiDG premestila pod njegovo okrilje. Prav tako bi morali v tem času začeti investirati v hčerinsko podjetje Snežnik, a se to ni zgodilo.

Občinski svetnik Robert Tomazin, nekdanji glavni direktor podjetja SiDG, je poziv podprl in predlagal, da se dopolni s predlogom revizije projekta obnove. Občinski svet se je obregnil tudi ob povečane stroške obnove, ki je bila načrtovana za preteklo leto. Tomazin je poudaril, da je bilo v strateškem načrtu razvoja SiDG do leta 2029, ki ga je vlada sprejela na podlagi dela posloводства, za nakup in adaptacijo poslovne zgradbe

načrtovanih 2,5 milijona evrov sredstev, od tega za nakup zgradbe je v vrednosti slabega milijona evrov.

Na SiDG očitke o selitvi zanikajo in pravijo, da največ delovnih mest še vedno ostaja v Kočevju. Družba se je namreč zaradi obnove prostorov na Marofu preselila v prostore na Reški cesti, iz katerih pa se morajo zdaj, zaradi izteka najemne pogodbe, preseliti. Obnova je zastala, saj so ocenjeni stroški za 2,5-krat presegli načrtovane stroške, zato se je vodstvo odločilo, da bo "optimiziralo uporabo poslovnih prostorov, ki jih že ima v lasti ali dolgoročnem najemu in so bili do zdaj slabo izkoriščeni."

Občinski svet je tako sprejel poziv vlade, "da zagotovi ohranitev sedeža družbe Slovenski državni gozdovi, d. o. o., v občini Kočevje, z vključno vsemi delovnimi mesti, s čimer bi tudi povečal možnost kariernega razvoja kadrov v okolju, kjer tradicionalno domuje gozdarstvo." Predstavnike družbe SiDG bodo povabili tudi na naslednjo sejo občinskega sveta, ki bo 30. maja.

Žarko Nanjara

v trgovini Merkur Kovinar Kočevje in Merkur Kovinar Ribnica imamo

NORE CENE

TELEVIZORJEV

TELEVIZOR LG NanoCell 55" NANO76 4K TV HDR Smart TV

- Diagonala zaslona: 139 cm
- Resolucija: 4K (3840 × 2160)
- Procesor slike: Procesor α5 Gen5 AI 4K
- Jasen glas: Clear Voice Pro
- Teža: s stojalom 16 kg, brez stojala 14.6 kg
- Vrednost indeksa kakovosti slike: 60Hz
- Smart TV: da
- Glasovno iskanje programov: da
- Predvajanje s časovnim zamikom: da

499⁹⁹ €

www.kovinar-trgovina.si

TUDI NA SPLETU!

Glasbena šola v maju: tekmovanja, koncerti, vpisi novih učencev

Na začetku meseca, 4. maj 2023, se je učenec Glasbene šole Kočevje Luka Nikola Hribar na harmoniki udeležil mednarodnega tekmovanja 11. International Music Competition Citta di Palmanova, International UNESCO award – Mednarodna nagrada Unesca. V kategoriji do 16 let, Luka ima komaj 14 let in se harmoniko uči šele četrto leto, je dosegel izvrstno uvrstitev, 83 točk in s tem srebrno plaketo.

6. maja 2023 je imel predmaturni koncert v dvorani Glasbene šole Kočevje kitarist Erik Jurkovič, ki v Velenju zaključuje umetniško gimnazijo. Spomnimo se ga kot odličnega učenca naše glasbene šole in udeleženca številnih tekmovanj, ki krasijo našo glasbeno šolo. Tudi med šolanjem na umetniški gimnaziji ni popuščal. Leta 2021 je na državnem tekmovanju TEMSIG dobil zlato plaketo in drugo nagrado, posebni priznanji za izvedbo

Foto: Bojan Oražem

obvezne skladbe in skladbe slovenskega avtorja, na V-art Valjevo 2021 v Srbiji je osvojil 1. nagrado, na Mednarodnem tekmovanju veleposlaništva Španije v Sloveniji 2021 pa zlato priznanje. Veseli smo uspehov naših učencev in veseli smo, ko pripravijo koncert v dvorani matične, domače glasbene šole.

Mesec maj je mesec vpisa v glasbeno šolo. Od 4. do 8. maja smo obiskali kočevske osnovne šole, kjer smo učencem nižjih razredov predstavili instrumente, ki jih po-

učujemo v glasbeni šoli, in izrazni ples. Kdor se želi vpisati in spoznati skrivnosti glasbe bolj poglobljeno, naj obišče spletno stran www.gs-kocevje.si, kjer je objavljen razpis za vpis novih učencev za učenje instrumenta, petja ali plesa. Samo kliknete na rdečo puščico in že lahko izpolnite prijavnico.

Letos bomo največ novih učencev vpisali na trobento in druga trobila, klarinet, oboe, harmoniko, klavir in na ples.

Bojan Oražem

VS Cantate Domino v Budimpešti in vabilo na letni koncert

Festival Slovenija.in je od 16. do 19. marca 2023 prvič organiziral nastope slovenskih ljubiteljskih zborovskih, instrumentalnih, vokalno-instrumentalnih ter folklornih zasedb iz Slovenije v Budimpešti. Na pestrem glasbenem dogodku je sodelovalo več kot 500 udeležencev iz Slovenije, med njimi tudi vokalna skupina Cantate Domino. Prvi festivalski dan je bil namenjen vodenemu ogledu znamenitosti Budimpešte, zvečer pa sta vse udeležence festivala v prostornem tradicionalnem madžarskem gostišču Čardi sprejela predsednik festivala Aleš Breznik in slovenski veleposlanik v Budimpešti dr. Marjan Cencen. Sledil je nastop folklornih skupin iz Slovenije, večer pa se je razživel s cigansko glasbo, ki jo je izvajal priznani madžarski ansambel Lugosi bend, z ljudskimi plesi pa gibki in poskočni plesalci in plesalke.

Za pevce vokalne skupine Cantate Domino je bil drugi festivalski dan pevsko bogat in zahteven. V soboto dopoldne smo z oktetom

Foto: Jan Koletto

Deseti brat iz Ljubljane in Sorški mi orgličarji nastopili na koncertu sakralne glasbe v cerkvi sv. Ane v centru Budimpešte. Pokrovitelj koncerta sta bila slovensko veleposlaništvo in Slovensko društvo v Budimpešti. Kot zaključna nastopajoča skupina smo v nabito polni cerkvi poželi velik aplavz. Tisti večer smo v kočevskih narodnih nošah ogreli poslušalce na veliki ladji na Donavi z živahnim programom rezijanskih, istrskih in belokranjskih ljudskih pesmi ob spremljavi v rezijansko narodno nošo oblečenega violinista Tomaža Mancinija iz Ljubljane. Z našim

nastopom se je tako zaključila prva predstavitev slovenske ljubiteljske kulture v madžarski prestolnici.

Vokalna skupina Cantate Domino

hkrati vabi na letni koncert, ki bo posvečen praznovanju 120-letnice posvetitve kočevske župnijske cerkve sv. Jerneja. Na koncertu, ki bo v farni cerkvi v nedeljo, 28. maja 2023, ob 19. uri, bo kot gost nastopil mednarodno priznani moški oktet Deseti brat iz Ljubljane. Pol ure pred koncertom, ob 18.30, pa ste vabljeni, da obema skupinama prisluhnete na ploščadi pred župnijsko cerkvijo, kjer bosta v okviru festivala Žive ulice izvedli živahen program ljudskih in narodno-zabavnih pesmi.

Helena in Franc Štefanič

GV SERVIS d.o.o., Reška cesta 21a, 1330 Kočevje

DELOVNI ČAS
8:00 - 16:00

KONTAKT SERVIS
041-532-666
podpora@vidrih.si
www.vidrih.si

Svetovanje pri nakupu nove opreme
Namestitve operacijskega sistema
Vzdrževanje programske in strojne opreme
Vzpostavitev domačega ali brezžičnega omrežja
Postavitev računalniškega omrežja na domu
Nastavitev in priklop omrežnih naprav
Namestitve gonilnikov
Odstranitev virusov, trojanskih konjev, spyware in adware
Čiščenje registra

Medgeneracijsko povezovanje z ustvarjanjem

Marca in aprila smo pod vodstvom akademskega slikarja in priznanega kočevskega likovnega pedagoga Saša Koprivca izvedli Začetni tečaj risanja in slikanja. Ta se je na začetku maja v Kreativnem središču Vezenina zaključil z razstavo risb in slik ustvarjalcev različnih generacij.

Tečaj je bil namenjen vsem, ki si želijo ustvarjati in razvijati svoje likovne sposobnosti pod strokovnim vodstvom in v sproščenem in ustvarjalnem okolju – tako popolnim začetnikom kot tistim z več likovnimi izkušnjami.

Skupina mlajših udeležencev (osnovnošolcev), starih od 10 do 14 let, je ponosno stopila ob bok skupini odraslih, manj ali bolj izkušenih kolegov. Mentor Sašo je povedal, da so se v sklopu sedmih srečanj seznanili z osnovnimi načeli likovne teorije oziroma osnovnimi likovnimi tehnikami risanja in slikanja ter osnov slikanja na platno. Program je prilagodil mladinski skupini in skupini odraslih. Otroci so delali malo manj študijsko, poudarek je bil na spoznavanju barv in igrivosti, poskusili pa so tudi konkretne tehnike. Odrasli so spoznali osnove likovnosti v risbi

Foto: Melita Oražem

in barvi. Dotaknili so se teorije osnov risanja, postavljanja predmeta v prostoru, trodimenzionalnega risanja, perspektivnega risanja, risanja figure, v zadnjem delu pa so se ukvarjali tudi z barvo, lotili so se tudi tehnike akrila.

Mlajša udeleženka je povedala, da so pri delu uporabljali svinčnike, oglje in tempere. Udeleženka iz skupine odraslih je povedala, da je potrebovala točno takšne konkretne

usmeritve. Njena umetniška kolegica je izrazila izjemno navdušenje nad strokovnim pristopom in empatijo mentorja. Ena od udeleženk pa je izpostavila, da je bila to njena prva tovrstna izkušnja, ki je bila zelo zanimiva, nekoliko strašljiva, a osvobajajoča.

Ob zaključni prireditvi, ki je bila prežeta s pozitivno energijo vseh prisotnih ustvarjalcev in njihovih bližnjih, je večina udeležencev izra-

zila željo po nadaljevalnem tečaju, kar je dodaten dokaz o uspešnosti tega medgeneracijskega projekta, katerega plod so med drugim tudi nove vezi in prijateljstva.

21-urni tečaj smo izvedli v sklopu projekta LAS Prostor za mlade – kraj medgeneracijskega povezovanja, ki ga sofinancira Republika Slovenija in EU iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Melita Oražem

Sekunde, ki rešujejo življenja

V sodelovanju z dijaki, prvimi posredovalci prve pomoči na naši šoli, sem se v okviru svoje projektne naloge odločila, da organiziram delavnico Temeljni postopki oživljanja s praktičnim prikazom uporabe defibrilatorja (AED). Delavnice so potekale več dni zapored, namenjen pa so bile vsem dijakom naše šole.

Šola je zaživela od radovednosti dijakov, ki so z zanimanjem poslušali gimnazijce in gimnazijke, ki imajo veliko znanja in so v slovenskem merilu v samem vrhu, kar se tiče znanja iz prve pomoči in uporabe defibrilatorja. Stopila sem v stik s Karin Kočevkar, ki mi je bila v veliko pomoč pri organiziranju delavnice. Poudarek je bil v veliki meri na uporabi defibrilatorja, za katerega menim, da bi ga moral znati uporabljati prav vsak.

Nenaden srčni zastoj lahko prizadene kogarkoli, kadarkoli in kjerkoli. Z uporabo naprave AED lahko prav vsak laik reši življenje v kritičnih trenutkih, kjer štejejo sekunde. Uporaba avtomatskega zunanega defibrilatorja je preprosta, saj nam aparat ob vklopu sam začne posredovati navodila v slovenskem jeziku in nas v celoti vodi skozi postopek defibrilacije.

Oživljanje je nudenje nujne po-

Dijaki GSŠK med učenjem temeljnih postopkov oživljanja. • Foto: K. Kočevkar

moči, ki ga izvajamo ob prenehanju bitja srca, lahko pa predstavlja ločnico med življenjem in smrtjo. V Evropski uniji zaradi zastoja srca vsakodnevno umre več kot 800 ljudi. Če bi vse, ki doživijo srčni zastoj, predstavili kot skupino dvajsetih, pa bi bili oživljanja oz. nudenja prve pomoči od njih deležni samo trije. In prav zato je pomembno, da ozaveščamo o pomenu oživljanja in se ga učimo, saj včasih že majhna pomoč odloči med življenjem in smrtjo. Vsako minuto, ko nekdo ne prejme prve pomoči, se njegove možnosti za

okrevanje zmanjšajo za kar 10 odstotkov.

Dijaki Eneja Pirc, Eneja Špehar, Timon Vesel, Nuša Veselič, Ela Šalehar, Jerca Mohar in Ema Štupica, prvi posredovalci, so na delavnici predstavili postopek oživljanja. V angleškem jeziku postopek oz. njegove dele poznamo pod kratico (A)SRABC, v slovenščini pa kot VODDO. Dijaki, ki so se udeležili delavnice, so na predavanjih spoznali vse dele oživljanja – to se začne s pristopom do ponesrečenca. Nato je treba poskrbeti za njegovo varnost in varnost tiste-

ga, ki k ponesrečencu pristopa. Naslednji korak je preverjanje odziva – na videz nezvestnega je treba poklicati in (z občutkom) stresti, da preverimo, ali je oseba pri zavesti. Sledi trenutek, ko je v primeru nezvesti treba izbrati osebo, ki bo ponesrečenca pomagala oskrbeti oz. mu pomagati – naj gre za klicanje rešilca, pomoč pri oživljanju, iskanje defibrilatorja ali kaj drugega. Nato se preverijo dihalne poti in ali oseba diha. Če nezvestni ne diha, nastopi čas za oživljanje – izmenično si sledita masaža srca in umetno dihanje, medtem ko čakamo na prihod reševalcev.

S pomočjo posredovalcev se je začel prikaz uporabe defibrilatorja, ki so ga dijaki preizkusili med oživljanjem in spoznali delovanje defibrilatorja (AED). Dogodek je potekal v sklopu moje projektne naloge in projekta Varna mobilnost. Dijaki so bili nad delavnico navdušeni in si tako pridobili znanje, ki ga lahko uporabijo v vsakem trenutku. Vesela sem, da sem lahko organizirala dogodek in da sem s tem pripomogla k še boljšemu poznavanju uporabe defibrilatorja, ker nikoli ne vemo, kdaj ga bomo morali uporabiti.

Dijakinja Helena Lazič

Noč knjige 2023 – Moja zgodba ali kako sem začel pisati knjige

Slovenija se je leta 2014 prvič pridružila mednarodnemu dogodku Noč knjige, kjer na prvo mesto postavimo knjige. 23. aprila je svetovni dan knjige, ki ga praznujemo v Sloveniji, ZDA, Nemčiji, Veliki Britaniji, na Irskem in tudi na Hrvaškem, kjer se je vse skupaj leta 2012 tudi začelo. Letos je torej deveta obletnica, odkar se slovenski ljubitelji knjig zbiramo ob dogodku Noč knjige.

Na prvi izvedbi dogodka se je v 79 slovenskih krajih zvrstilo več kot 300 dogodkov. Letos nas je bilo seveda veliko več. Tema letošnje Noči knjige je bil mir. Mir v svetu, mir med družinskimi člani, mir med prijatelji, sošolci ... mir v nas samih.

23. aprila, na svetovni dan knjige, so knjige in branje znovala povezali vse generacije, od najmlajših bralcev do starejših, pa vse tiste vmes. Tudi na OŠ Stara Cerkev smo učitelji pod taktirko naše knjižničarke Katje Lazar ob zaključku tekmovanja za bralno značko spet organizirali Noč knjige in se tako pridružili vseslovenskim dogodkom, ki so potekali že ves april, raztegnili pa se bodo tudi v mesec maj.

Foto: Katja Lazar

Naš letošnji gost je bil mladinski pisatelj, geograf in sociolog Igor Plohl, avtor številnih knjig za otroke, v katerih se predstavi lev Rogi. Gospod Plohl je pred petnajstimi leti doživel delovno nesrečo, ko je staršem pomagal popravljati streho. Postal je paraplegik in invalidski voziček je postal njegov stalni pripomoček. Predstavil nam je svoje knjige in prek njih svoje življenje. Vsi

prisotni, tako otroci, ki jih je bilo kar sto, in učitelji smo mu odrti ust prislunili in se zamislili nad svojim vsakodnevnim pritoževanjem nad malenkostmi, ki so za nas samoumevne, za gospoda Plohla pa ne. Spoznali smo njegov vsakdan, poučuje geografijo in etiko v bolnišnični šoli v Mariboru, sicer pa se intenzivno ukvarja s pisanjem. Njegove knjige so prevedene v angleščino, po novem

pa tudi v nemščino. Načrtov in idej za pisanje mu ne zmanjka, rad pa tudi potuje. Obiskal je že Afriko, in sicer Tanzanijo, kjer se je udeležil safarija, načrtuje pa še kakšno potovanje.

Vzemite kakšno knjigo Igorja Plohla v roke in spoznajte leva Rogija. Razkril vam bo veliko resnic, predvsem o sebi, in vam razblijl kakšen predsodek do drugačnosti.

Noč knjige smo nadaljevali z delavnicami, še prej pa smo z učiteljico Jasmino Arko zaplesali levji ples. Učenci prve triade so na delavnicah izdelovali papirnatega leva Rogija, učenci druge triade pa so imeli likovno delavnico. Slikar Željko Vertelj, tetraplegik iz Kočevja, jim je predstavil slikanje z usti. Učenci so se preizkusili v tej zahtevni likovni tehniki in jim je šlo odlično. Razstavo njihovih del si lahko ogledate v šolski avli, fotografije s prireditve pa na šolski spletni strani.

Večerno dogajanje ob Noči knjige je na vse obiskovalce naredilo res močan vtis in lahko trdimo, da bomo od zdaj strpnejši, skromnejši, ponižnejši, predvsem pa hvaležnejši za vsak dan posebej. **Gabrijela Pohar**

Učenci OŠ Zbora odposlancev finalisti projekta varno na kolesu

Varnost v prometu je ena izmed ključnih stvari, na katero moramo biti pozorni vsak dan - tako otroci kot tudi starejši, pešci, vozniki skirojev, avtomobilov, motoristi ... Kadar se v prometu ne obnašamo varno, nas lahko to privede do poškodb, da niti ne govorimo o najhujšem, kar se lahko v prometu zgodi. Na OŠ Zbora odposlancev se tega dobro zavedamo in se trudimo učencem približati prometne vsebine. Vemo tudi, da iz majhnega raste veliko in da bodo ti naši malčki zelo kmalu opravili kolesarski in tudi kak drug voznikiški izpit. S tem namenom so se učenci 5. c pod mentorstvom učiteljice Petre Kersnič in učitelja Tilna Nosana vključili v projekt Varno na kolesu, pri katerem so na zabaven način skozi štiri sklope nalog pridobivali in poglobljali znanje o varnem obnašanju in prometnem pravilu.

Preizkusili so se kot novinarji, skupaj sestavili vprašanja in nato samostojno opravili intervjuje z babicami ter dedki. Spraševali so jih o njihovem prvem kolesu,

Foto: Petra Kersnič

njihovih prigodah na kolesu nekoč ter jih prosili za kakšen pameten kolesarski nasvet. Glavni nasvet, ki so ga dobili od babic in dedkov, je seveda bil, da morajo obvezno uporabljati kolesarsko čelado. V sklopu druge naloge so ugotavljali, kaj vse se ti na kolesu lahko zgodi, če med vožnjo uporabljaš mobilni telefon. Na to temo so sestavili zabaven posnetek, ki si ga obvezno pogledajte na naši šolski spletni strani. Dodatno okrepljeni

s spremstvom učiteljev športa, Saše Mrnjeca in Marine Dekleva, staršev ter odlične babice kolesarke so se odpravili na kolesarski izlet po naši prelepi Kočevski ter v okolici mesta in po samem mestu odkrivali nove kolesarske steze. Sestavili so tudi enostaven priročnik - Kolesarski izlet za telebane. Tu so udeležencem izleta na pomoč priskočili tudi učenci, ki se izleta niso udeležili. Kot zadnjo pa so opravili najbolj pričakovano

nalogo – obisk MTB šole Kočevje. Tam so pod mentorstvom učitelja gorskega kolesarstva Janeza Dejaka spoznali osnove gorskega kolesarjenja, se preizkusili v pravilnem zaviranju, vadili tehnično pravilne zavoje, najpogumnejši pa so se z novim znanjem spustili po krajšem zadnjem delu proge Veronika in ob tem tako uživali, da smo jih učitelji le s težavo spravili domov.

Na koncu je 19. aprila prek spleta sledila razglasitev desetih finalistov izmed 140 udeleženišol iz vse Slovenije. Razred se je tresel od kričanja, tako so bili učenci veseli, ko je komisija povedala ime njihove šole. Z uvrstitvijo med najboljših osem si je vsak učenec prislužil novo kolesarsko čelado, bidon, majico in druga manjša praktična darilca. V petek, 19. 5. 2023, so se učenci z vlakom odpravili v SiTi teater v Ljubljano na finalno razglasitev, kjer so najboljšim trem šolam podelili še dodatne nagrade. Čeprav smo že zdaj zelo veseli in polni novih znanj, vseeno držite pesti za nas. **Petra Kersnič**

Najlepše je imeti rad

Drugo leto zapored smo na OŠ Ljuba Šercerja sodelovali v mednarodnem projektu S-factor. To je festival kratkih videov, v katerih nastopajo in pri izdelavi sodelujejo osebe s posebnimi potrebami. Je projekt, ki promovira inkluzijo mladih oseb s posebnimi potrebami skozi uprizoritvene umetnosti in izdelovanje filmov. Organizator, koordinator in izvajalec projekta je OŠ Milke Šobar – Nataše v Črnomlju.

Vsaka od udeležениh ustanov za festival pripravi triminutni video, pri izdelavi katerega (pri ideji, snemanju, igranju) v čim večji meri sodelujejo učenci. Izdelani videi se potegujejo za prva tri mesta z zbiranjem glasov prek internetnega portala, dostopnega širši javnosti, in z glasovi strokovne žirije festi-

vala. Letošnja tema je prijateljstvo. Naša šola prikazuje pot do novih prijateljev. Prikazujemo nadaljevanje projekta Obudimo pisanje pisem. V letošnjem šolskem letu smo si začeli dopisovati, in sicer smo svoje misli, želje in delo pospravili v pismo in ga poslali učencem iz OŠ Brinje v Grosuplju. Na njihovi šoli imajo poleg redne osnovne šole ravno tako kot mi tudi posebni program vzgoje in izobraževanja ter prilagojen program z nižjim izobrazbenim standardom. Pisma so v nas vzbudila željo po snidenju in novi prijatelji so nas res obiskali. Ker smo tudi mi želeli spoznati in doživeti njihovo šolsko okolje, smo se tudi sami z vlakom odpeljali v Grosuplje.

Da bi svojo predstavitev obogatili z glasbo, smo k sodelovanju po-

vabili učence OŠ Zbora odposlanec Kočevje in pod mentorstvom Mojce Hribar Osmak in glasbenika Romana Zupančiča je nastala čudovita pesem. Zapel jo je mešani pevski zbor, ki so ga sestavljali učenci OŠ Ljuba Šercerja ter učenci iz otroškega pevskega zbora Vrtiljak. Vsi skupaj smo zagotovo pripomogli k temu, da je nastal odličen video. Naslov je Najlepše je imeti rad, do njega pa lahko dostopate prek YouTube ali pa tako, da v brskalnik napišete 'sfactor 2023'. Za najboljši video se letos poteguje 23 šol/zavodov/centrov, v katerih se izobražujejo učenci s posebnimi potrebami, od tega 7 iz tujih držav – Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Bosne in Hercegovine. Glasovanje za nastale videe poteka do 19. 5. 2023, nato pa bo 25. 5.

2023 v Kulturnem centru Semič razglasitev najboljših. Mi že komaj čakamo na rezultate glasovanja! Če tudi vas zanima izid tekmovanja, si le oglejte našo šolsko spletno stran, na kateri bo zagotovo objavljena novička o tem dogodku. Naš cilj je predvsem, da vsako leto k sodelovanju povabimo nekoga novega, se tako povezujemo z drugimi ter se predstavimo lokalnemu okolju in tudi širše.

Želimo si, da bi si čim več ljudi ogledalo video, ki smo ga pripravili, saj nosi čudovito sporočilo o prijateljstvu. Prav tako si želimo, da spoznate naše učence v njihovi novi vlogi filmskih zvezd. Vaša naloga za prihodnje leto pa je, da za video, ki ga bomo pripravili, tudi glasujete, saj vsak glas šteje!

Sandra Rusec Belaj

Obisk Andreja Rozmana Roze

V sredo, 19. aprila 2023, je dan na OŠ Ob Rinži popestril priljubljeni slovenski pesnik, pisatelj, dramatik, igralec in prevajalec Andrej Rozman Roza. Srečanje z njim je potekalo za vse učence, ki so v letošnjem šolskem letu opravili bralno značko. Najprej se je družil z mlajšimi, nato pa še s starejšimi učenci. Deklamiral je več svojih pesmi in nam zaupal tudi, kako in kje je za nekatere od njih dobil navdih.

Z veseljem nam je tudi odgovoril na zastavljena vprašanja.

Kako dolgo se že ukvarjate s pesništvom?

Že od takrat, ko sem se naučil pisati. Zame je bilo že od malega značilno, da sem raje pisal kot bral. Šele pozneje sem ugotovil, da je tudi branje lahko zabavno. K temu spoznanju so najbolj pripomogle zgodbe o Piki Nogavički.

Foto: Breda Vilicer

Kako se odločite, ali boste neko besedilo zapisali v dramski, prozni ali pesniški obliki?

To je odvisno od zunanje pobude oziroma od naročnika.

Ali radi obiskujete šole in nastopate za učence?

Rad, saj nimam nobenega strahu pred otroki in znam veliko pesmi na pamet. Zaradi nastopov po različnih slovenskih osnovnih šolah tudi spoznavam kraje, ki jih mogoče drugače sploh ne bi obiskal.

Ali se vam je kdaj na nastopih za učence zgodilo kaj smešnega ali nenavadnega?

Vsake toliko se zgodi kaj smešnega. Najbolj pa mi je v spominu ostalo, ko me je neki otrok čisto resno spraševal, kdaj sem umrl. Večina pesnikov in pisateljev, ki jih obravnavajo v šoli, je že preminulih, zato se mu je očitno zdelo nemogoče, da pred njim stoji živ ustvarjalec. V resnici je nemogoče to, da bi kdo po smrti govoril, kdaj je umrl.

Ali nam lahko zaupate kakšno

prigodo, ki je nastala med nastajanjem knjige?

Zanimivi zapleti in razpleti so se dogajali pri nastajanju knjige Mihec gre prvič okrog sveta. Ilustriral jo je Damijan Stepančič. Vendar sem presodil, da ilustracije niso najustreznejše. Z urednikom sva se odločila, da spremenim in glede na ilustracije prilagodim besedilo. To sem res storil, a je nato ilustrator menil, da besedilo in ilustracije niso usklajeni, zato je besedilo na novo ilustriral. Šele potem smo bili končno vsi zadovoljni.

Kaj bi želeli sporočiti učenkam in učencem naše šole?

Naj se potrudijo, da bodo lahko v življenju počeli tisto, kar jim je v veselje. To, da delaš, kar te veseli, je zelo pomembno.

Hvala za pogovor.

Ira Avstelj in Lara Mihelič

Sarine dobrote - Dobrote za dušo

- ☞ Sarini štrudlji (jabolčni, borovničev, skutin)
- ☞ Kremšnite ☞ Kočevske bombice® ☞ Šamrole
- ☞ Potice ☞ Gibanica ☞ Več vrst piškotov ☞ Breskvice
- ☞ Torte ☞ Princes krofi ☞ Ježki ☞ Popcakes-i

SARA OSTERMAN S.P.
Trg Zbora Odposlancev 59
1330 Kočevje

☎ 041 991 158
✉ sara@sarinedobrote.si
🌐 www.sarinedobrote.si
📘 fb.com/sarinedobrote

DELOVNI ČAS
PON - PET 8.00 - 17.00
SOB 8.00 - 13.00

Kočevska skutna pita z gozdnimi sadeži

Lokalno. Domače. Slovensko

Obisk uredništva lokalne spletne televizije TV Kočevje.si

Učenci sedmega in osmega razreda OŠ Stari trg ob Kolpi so v sklopu pouka slovenščine in izbirnega predmeta šolsko novinarstvo 24. aprila obiskali lokalno spletno televizijo TV Kočevje.si. Po uvodnem sprejemu in nagovoru odgovornega urednika omenjenega medija Igorja Rančigaja so si pod vodstvom novinarja Izidorja Volfa, snemalca Semirja Kantarevića in voditelja Gorazda Križa ogledali snemalno opremo in spoznali princip dela v uredništvu najstarejšega slovenskega lokalnega spletnega medija.

Ustvarjalci vsebin edinega kočevskega avdiovizualnega medija so jim pokazali, kako poteka snemanje izjav sogovornikov za prispevke, snemanje kadrov dogajanja in montaža videoposnetkov s pomočjo računalniškega programa Adobe Premier Pro. Klavdija, Matyaš, Kevin Mark in Žiga so si ogledali še, kako poteka snemanje redne tedenske informativne oddaje Svet pred domačim pragom. Učenci pa so imeli tudi edinstveno priložnost,

da so se sami preizkusili v vlogah novinarja, snemalca in voditelja. Žiga je tako kot voditelj pred kamero odjavil informativno oddajo, Kevin Mark ga je pri tem posnel, Matyaš pa mu je predvajal vnaprej pripravljeno besedilo z voditeljskega ekrana, t. i. prompterja. Vsi štirje učenci in učiteljica so dali še izjave za prispevek, ki ga je televizija pripravila o njihovem obisku.

Ogled je trajal dobri dve šolski uri, učenci pa so na zanimiv, interaktiven način v praksi spoznali vse temeljne procese nastajanja avdiovizualnih medijskih vsebin v redakciji televizije.

Na televiziji so nas lepo sprejeli in nam razkazali prostore, v katerih delajo, ter nam predstavili svoje delo. Videli smo, kako zahtevne, različne in zanimive stvari obvladajo. Tudi mi smo se preizkusili v njihovem delu. Na koncu so nas še posneli in naredili prispevek o našem obisku. Nisem si mislila, da je novinarstvo tako zahtevno in zanimivo delo in da moraš vanj vložiti

Foto: TV Kočevje.si

veliko znanja in truda, da nastane oddaja, v kateri lahko gledalci vidijo, kaj se dogaja v njihovem domačem okolju. Meni in mojim sošolcem je bil obisk zelo zanimiv, saj so nam pokazali in povedali veliko novega. Zahvaljujem se jim za izjemno doživetje.

Klavdija K.

Zaposleni na televiziji so nam pokazali svoje prostore in predstavili delo snemalca, novinarja, montažerja, voditelja in medijskega tehnika. Med vsemi prostori mi je bil najbolj zanimiv studio za dru-

žabne dogodke. Pokazali so nam tudi delovanje t. i. greenscreena, to je zelenega ozadja, ki se uporablja za animacije in prirejanje ozadij. Proti koncu obiska smo z Žigo in Kevinom izkoristili priložnost in se preskusili v samostojnem zaključku oddaje oz. odjavi. Vsi so bili do nas zelo prijazni. Celotna izkušnja obiska TV Kočevje mi bo še dolgo ostala v lepem spominu. Želim si čim več takih zanimivih in poučnih ur pouka.

Matyaš F.

Ko smo se peljali proti Kočevju, sem si mislil, da ne bo na televiziji nič zanimivega. Ko pa smo prišli v studio in so nam predstavili delo snemalca, novinarja, montažerja in voditelja oddaje, mi je bilo vse zelo zanimivo. Najbolj pa mi je bilo všeč, ko sem se preizkusil kot snemalec. Pritegnila me je tudi predstavitev montaže. Izvedel sem veliko novega.

Kevin Mark P. T.

Marija Volf

Mlaka se prebuja

Vaščani Mlake so se odločili, da imajo dovolj spanja in da je čas za spremembe. Premalo je bilo sodelovanja, druženja ter urejanja naše vasi. Mlaka je bila še pred leti živahna vas, polna dogodkov in druženja, predvsem pa povezana z nogometom. Ko pa je ta zamrl, so se ustavila tudi druženja ter skrb za okolico in objekte na igrišču.

Zato so letos vaščani stopili skupaj in uredili igrišče, podrli stare nevarne objekte, počistili okolico, tako da igrišče ponovno diha. Letos smo organizirali že tri delavne

akcije z visoko udeležbo vaščanov, na pomoč pa so nam priskočili tudi prijatelji iz Stare Cerkve.

Po desetih letih pa smo postavili tudi mlaj, ki so ga bili vaščani zelo veseli. Tudi tukaj so nam priskočili na pomoč prijatelji iz Koblarjev, saj so nam dostavili mlaj na prag naše vasi. Vrhunec druženja pa je bilo kresovanje, kjer se je zbrala večina vasi, od otrok v plenicah in do šarmantno osivelih starostnikov.

Mlaka si resnično želi spremembe in je to tudi pokazala. Načrtuje-

Foto: Klemen Šerbec

mo še veliko projektov. Nekatere bomo izvedli sami, druge s pomočjo občinskih akcij. Pomoč pa nam je obljubil tudi gospod župan Vladimir Prebilič, saj nam bodo že letos zgradili košarkarsko igrišče. Dogovarjamo pa se tudi o prihodnjih projektih.

Zahvaljujem se vaščanom za pomoč in podporo, saj si vsi želimo isto. Lepšo in urejeno vas, polno življenja, in veliko aktivnosti tako za mladino kot tudi starejšo populacijo.

Klemen Šerbec

SKUPNA OBČINSKA UPRAVA OBČIN KOČEVJE, KOSTEL IN OSILNICA - INŠPEKTORAT IN REDARSTVO

PARKIRANJE V STAREM MESTNEM JEDRU SAMO Z DOVOLILNICO

Že nekaj časa opozarjamo na problematiko parkiranja v starem mestnem jedru in bližnji okolici, zaradi česar smo z medobčinskim redarstvom nekajkrat izvedli tudi akcijo, katere namen je bil spodbuditi udeležence v prometu k upoštevanju prometne signalizacije in omejitve parkiranja. Nepravilno parkirani avtomobili namreč močno otežujejo gibanje tako stanovalcem kot tudi vsem drugim mimoidočim, hkrati pa povečano število motornih vozil na teh območjih med drugim ogroža tudi varnost pešcev.

Aprila letos pa je stopil v veljavo nov Odlok o ureditvi mirujočega prometa na območju Občine Kočevje, ki v 21. in 22. členu določa, v katerih primerih je dovoljeno parkiranje na omenjenem območju.

Parkiranje na javnih površinah je tako dovoljeno le na za to namenjenih površinah, ki jih je po zadnji ureditvi parkirišča, ki je potekala v preteklem letu, skupno 29. V starem mestnem jedru pa je zaradi pomanjkanja prostora parkiranje dovoljeno le z dovolilnico, kar posebej določata prvi dve točki 21. člena prej omenjenega odloka, s katerima je določeno, da za "parkiranje vozil stanovalcev s stalnim oziroma začasnim bivališčem na območju za pešce z omejenim lokalnim prometom v starem mestnem jedru ter za parkiranje samostojnih podjetnikov, pravnih oseb, državnih organov in organov lokalnih skupnosti, ki imajo svoj sedež na območju za pešce z omejenim lokalnim prometom v starem mestnem jedru, lahko strokovna služba, pristojna za urejanje prometa, na podlagi vloge izda dovoljenje za parkiranje za tekoči mesec ali tekoče leto proti plačilu. V dovoljenju se določijo pogoji za uporabo parkirne površine. Skupaj z dovoljenjem pristojni organ izda tudi dovolilnico za parkiranje, ki jo je imetnik dolžan namestiti na vidno mesto v vozilu."

Na podlagi aktualnega odloka bo redarska služba tudi preverjala upoštevanje prometne signalizacije in omejitev. V primeru nedovoljenega parkiranja bodo občinski redarji preverjali dovolilnice, in če bodo ugotovili kršitev, bodo tudi izdajali globe v skladu s 5. točko 22 člena Odloka, ki pravi: "Voznik, ki ne namesti dovolilnice iz prvega odstavka na vidno mesto v vozilu, kot to določa prvi odstavek 6. člena tega odloka, se kaznuje z globo 40 evrov. Voznik, ki namesti neveljavno dovolilnico, se kaznuje z globo 40 evrov. Redar odvzame neupravičeno uporabljeno dovolilnico in jo pošlje organu, ki jo je izdal."

Janko Kalinić

Koblarčani v Dolini na Majenci

V soboto, 6. maja, se je na povabilo prijateljev iz Doline skupina Koblarčanov in nekaj 'najetih' nogometašev odpravilo v Italijo.

Tisti konec tedna so imeli v Dolini pri Trstu tradicionalni praznik, ki slavi pomlad, mladost in ljubezen. V ta namen postavljajo mlaj. Na vrhu visokega debela je krošnja češnje, okrašena s pomarančami in limonami. Prireditve, ki traja do torka, se udeleži več tisoč ljudi.

Ker pa Koblarčane z Dolino povezuje tudi igranje nogometa, smo najprej odigrali nogometno tekmo. Kljub glasnemu navijanju smo gostje priznali poraz z rezultatom 6 : 3. Po tekmi smo se peš odpravili do vaškega trga, kjer smo uživali ob pripravah na postavitev mlaja, dobri

Foto: Jožica Šerbec

glasbi in v družbi prijateljev. Za pijačo in jedačo so odlično poskrbeli gostitelji, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Z obiskom sta nas počastila tudi župan občine Dolina g. Klun in podžupan g. Čuk. Pozno zvečer smo se poslovili in dogovorili, da se

srečamo prihodnje leto v Koblarjih in tako ohranimo dolgoletno prijateljstvo.

Jožica Šerbec

Živali so čuteča bitja

Slovenija je prva na svetu po številu traktorjev na prebivalca. Leta 2020 je državni zbor določil, da so živali čuteča bitja, do takrat pa so bile živali opredeljene kot stvari. To dvojje je zanimivo in poučno primerjati ob zadnjih masovnih demonstracijah kmetov na traktorjih pred parlamentom, saj tako sovražnega sevanja ni bilo na ljubljanskih ulicah vse od okupatorjev v drugi svetovni vojni. Prostaška sporočila na traktorjih so vsem oznanjala, kakšni ljudje vozijo traktorje po svoji zemlji, kjer živijo čuteča bitja v naravi in tudi nagneta v kletkah, na gnoju po farmah in priklenjena na verigah.

Ljudje s takimi značaji in nespodobnim vedenjem ne spoštujejo

jo nobenih zakonov, še najmanj pa zakone narave, ki so večno v veljavi. Stara modrost nam veleva, da se moramo podrediti zakonom narave, če hočemo zavladati naravi. Naši številni kmetje s traktorji in dragimi avtomobili v garažah se norčujejo tudi iz evropskih direktiv za območja Natura 2000, čeprav ta območja zagotavljajo trajnost donosov ekoloških sistemov, ki so temelj tudi za ekološko pridelavo zdrave hrane. Še hujši zločin proti naravi in našem zdravju je pretirana raba pesticidov, herbicidov in vseh drugih strupov. Kmetje na traktorjih so odločno nastopili pred parlamentom proti omejevanju vseh teh strupov, ker jim dajejo večji pridelek in s tem zaslužek, ne

glede na posledice za vse živo.

Še posebej so ogorčeni nad divjadjo, pticami vseh vrst in hrošči, ker naj bi jim vsa ta golazen, kot se izražajo, odžirala pridelke. V navezi z našo kmetijsko in gozdarsko oblastjo še posebej hitro in odločno zahtevajo od lovcev odstrel velikih zveri, ki naj bi ogrožale njihovo lastnino ter zdravje in življenje ljudi na podeželju. Na podlagi ekspertize učenjakov iz biotehniške fakultete in uradnikov zavoda za gozdove je minister za naravne vire in okolje izdal odločbo za odstrel kar 230 medvedov, predvsem mlajših, ki so menda še posebej nevarni. Medvede so lovci že od fevdalnih časov in do bolezni norih krav krmili na oddaljenih krajih v

gozdovih s klavničnimi odpadki, poginulo divjadjo in sadjem. Zdaj pa mladi medvedki brez mater iščejo zavrženo hrano na smetiščih in ob hišah, s tem pa naj bi ogrožali zdravje in življenje kmetov. O škodah na traktorjih še ne poročajo.

Živali so resnično čuteča bitja, ne pa ljudje, ki se morijo med seboj v vojnah že skozi tisočletja in z vse bolj uničujočim orožjem. Zdaj smo že v tretji svetovni vojni, kot nam sporoča tudi papež. Zaradi nakopičenega atomskega orožja bo to tudi zadnja vojna. Uničila bo vse živo, tudi vse poštene, pametne in čuteče ljudi. Seveda pa tudi vse kmete z dragimi traktorji in brez vsake vesti.

Janez Černač

Grad Kostel

Pomlad je namenjena dogodivščinam v Kostelu!

Zavod za kulturo in turizem Kostel

051 328 682

zavod@visitkostel.com

kočevsko

Odličen uspeh kočevskih strelcev v Ormožu

Občinska strelska zveza Kočevje se lahko pohvali z uspešnim nastopom na 32. državnem tekmovanju v športnem streljanju z zračnim orožjem, ki je potekal med 22. in 24. aprilom v Ormožu. Kočevski strelci so se na tekmovanju pomerili v petih starostnih skupinah, kjer so uporabljali tako serijsko kot standardno puško.

Po odlični sezoni na ligaških tekmovanjih so formo potrdile starejše deklice v postavi Daša Bartol, Jasmina Crnkić in Ida Kobola. V svoji kategoriji so zaostale le za najboljšimi.

Ponovno je blestela ekipa mladincev v postavi Demej Jarni, Vid Dejak in Aljaž Bizjak, ki je dosegla drugo mesto in s tem

dokazala, da spada v sam vrh slovenskega strelstva. Že več let zapored se uvrščajo med tri najboljše v državi, tako na državnih kot tudi na drugih tekmovanjih.

Prav tako ne gre pozabiti posameznih dosežkov preostalih strelk in strelcev, ki so v svojih kategorijah osvojili izjemne rezultate. Posebej se lahko pohvali deklica Špela Tinkara Kalabota, ki je osvojila 6. mesto, starejša deklica Daša Bartol, ki je zasedla 4. mesto, in Demej Jarni, ki se je med mladinci za las prebil med prvo deseterico.

Igor Marin Zajc, Bastian Vuk, Ian Lakič in Jakob Behin so pred tarčami pokazali svoj talent, premagali tremo, dosegli dobre

Foto: Občinska strelska zveza Kočevje

rezultate in nam popestrili dan.

Na državnem tekmovanju je OZS Kočevje prvič po dolgem času sodelovala s tremi ekipami.

Zagnanost mladih športnikov, talentiranost ekip, dobro delo dolgoletnega predsednika in trenerja Ernesta Deržka ter trenerja Aleša Štefaniča so nas postavili na

vidno mesto.

Danes v klubu trenira in deluje več kot 45 strelcev, v kategorijah mlajši dečki, dečki, starejše dečki in deklice in mladinci, kadeti in kadetinja, v kategoriji članov in članic in tudi upokojencev in parapleginjev. Strelišče je v Športnem domu Gaj, kjer imamo svoje prostore in moderno opremljeno strelišče s klasičnimi in elektronskimi tarčami. Treninki potekajo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 17. ure dalje.

Čestitamo vsem strelkam in strelcem OSZ Kočevje za izjemne dosežke na svojem področju ter jim želimo še veliko uspehov in motiviranosti za nadaljnje delo.

Gal Žvab

Deveti pohod po medvedovih stopinjah

Deveti vzdržljivostni Pohod po medvedovih stopinjah je še enkrat dokazal, da je največja rekreativna in tudi turistična prireditev na Kočevskem in tudi širše. Kot je dejal kočevski župan, dr. Vladimir Prebilič: največji 'brand' Kočevske. Tudi letos je bil eden najbolj ekstremnih pohodov v Sloveniji v vseh pogledih uspešen. Uradno je na njem sodelovalo 2.642 pohodnikov iz vse Slovenije in tujine. Celotno pot (64 km) je prehodilo 825, krajšo pot (36 km) pa 1.704 pohodniki. Odstopov je bilo le 113. Velika večina je torej prišla na cilj, poškodb je bilo malo in obveljal je predvsem vsakoletni standard - 64 kilometrov po kočevski divjini, 2.300 višinskih metrov, znoj, žulji, utrujenost. Na koncu pa nasmeš na obrazu in nepopisna sreča ob premagani poti na enem od najtežjih slovenskih ekstremnih pohodov.

Organizator Turistično športno društvo Po medvedovih stopinjah je že na predlanskem pohodu nekoliko spremenil traso pohoda. Ne

sicer daljše variante v dolžini 64 kilometrov, ki poteka po znameniti Roški pešpoti, temveč krajšo traso 36 kilometrov, ki zdaj poteka krožno. To pa pomeni tudi bolj prijazen odnos do narave, saj v Rog ni treba več pošiljati avtobusov po pohodnike na krajši poti.

Tudi letos je bilo poskrbljeno za ekološki vidik pohoda v želji po čim manjšem obremenjevanju narave. Poleg zmanjšanja avtobusnih prevozov po Rogu je organizator na vseh kontrolnih točkah v sodelovanju s podjetjem Hydrovod poskrbel za cisterne pitne vode in s tem drastično zmanjšal količino plastenk. Na vseh kontrolnih točkah pa so bili, v sodelovanju s Komunalo Kočevje, postavljeni ekološki otoki za ločeno zbiranje odpadkov. V želji po zmanjšanju avtomobilov, s katerimi pohodniki pridejo v Kočevje, je bil letos organiziran tudi pohodniški vlak iz Ljubljane v sodelovanju s Slovenskimi železnicami. Prav tako je podjetje Telekom Slovenije tudi letos traso

Foto: TŠD Po medvedovih stopinjah

pohoda pokrilo z mobilnim signalom, kar je povečalo varnost vseh udeležencev.

Žal pa je letošnji pohod doživel tudi neprijetnost, saj je Civilna iniciativa za umik Melamina iz Kočevja samovoljno in brez kakršne-

gakoli vprašanja ali dovoljenja organizatorja postavila stojnico za podpisovanje peticije za umik podjetja Melamin iz mesta Kočevje na delu proge pri Starem Bregu in na lokacijo celo z mladoletno osebo vabila na brezplačno pijačo. Gre za uzurpacijo rekreativno turistične prireditve, ki na takšno prireditev ne spada, na kar so ob prihodu v cilj opozarjali številni pohodniki, ki so bili nad takšnim dejanjem zgroženi in so pri organizatorju tudi protestirali. Za to dejanje, za katero ni vedel, se je organizator v ciljnem šotoru pohodnikom tudi opravičil.

Ko si še vse noge niso niti odpogle od prehojenih kilometrov, so se organizatorji že začeli pripravljati na jubilejni 10. vzdržljivostni pohod PO MEDVEDOVIH STOPINJAH, spomladi prihodnje leto, 20. aprila, seveda ob izjemni podpori zvestega generalnega pokrovitelja pohoda, podjetja Intersocks.

Tomi Gavrančič

Udeležba na regijski plesni reviji JSKD v Ljubljani

Članice Kulturno umetniškega društva Godba Kočevje so se v ponedeljek, 15. maja 2023, udeležile regijske revije plesnih skupin v Centru kulture Španski borci v Ljubljani.

Območna revija, ki jo organizira Javni sklad za kulturne dejavnosti Slovenije in od leta 1999 pripravlja tudi srečanja ustvarjalcev na plesnem področju vseh zvrsti plesa tudi v našem mestu, se v zadnjih revijah vse bolj nagiba k iskanju giba na sodobnejši način.

Gibanje in njegovo raziskovanje nas lahko popelje zelo daleč v procesu izoblikovanja lastne izraznosti in ujemanje s skupino, v kateri delujemo. Naj bo to džez, hip hop, orientalski ali sodobni ples - v vsaki zvrsti je magičnost in tista pozitivna zasvojenost, ki jo v današnjem svetu mladi tako zelo potrebujejo.

Zala Bilbija, Valentina Berente, Lucija Ronja Nanjara in Liza Muhvič so se približale meji opaznega in nadgradile svoje plesno

raziskovanje. Oder so s svojimi barvami pobarvale, občutile in pustile sled. Pohvala in zagon za nadaljnje delo do zaključka šolskega leta, ki bo še zelo plesno obarvan, sta prišla ob ravno pravem času. Skupaj z mlajšo skupino se pripravljajo na zaključni nastop v sklopu dogodkov Žive ulice in dveh tekmovanj (22. državnega prvenstva mažoret NBTA in Mažoretnih abeced), ki bosta 17. in 18. junija v Ribnici.

Klavdija Križ Potisk

KOTIČEK KOMUNALE KOČEVJE

SEZONA PIKNIKOV JE TU!

Organiziraj piknik s čim manj odpadki,
za nastale odpadke pa ustrezno poskrbi:

LOČENO
ZBIRAJ

ODPELJI
DOMOV

ODPELJI V
ZBIRNI
CENTER

MEŠANE EMBALAŽE,
NESORTIRANIH ALI
DRUGIH ODPADKOV

NE ODLAGAJTE

NA EKOLOŠKE OTOKE
OB ALI V ZABOJNIKE ZA
PAPIR IN STEKLENO
EMBALAŽO!

NA EKOLOŠKI OTOK SODITA LE:

PAPIR

STEKLENA
EMBALAŽA

Gospodinjstva,
kjer nastajajo plenice
(dojenčki, starostniki)

lahko v uporabo

BREZPLAČNO

prejmete dodatni
zabojnik za mešane
komunalne odpadke.

Vse dodatne informacije
dobite po telefonu na številki
01/895 03 40 ali e-pošti
odpadki@komunala-kocevje.si.

Če vam zabojnik za
embalažo ali mešane
komunalne odpadke
ne zadošča, lahko
DOKUPITE
dodatni zabojnik.

Komunala Kočevje

NAROČNIK OGLASNEGA SPOROČILA: KOMUNALA KOČEVJE

SKODA

Kodiaq

Odkrij ga
na novo

JORAS CENTER,
Ob železnici 7, Ribnica,
tel.: 01 836 90 40

Kombinirana poraba goriva in izpusti CO₂: 8,6 – 5,3 l/100 km in 195 – 139 g/km, emisijska stopnja: EURO 6, specifična emisija dušikovih oksidov (NOx): 0,0516 – 0,0103 g/km, trdi delci: 0,00054 – 0,00003 g/km, število delcev: 0,00053 – 0,00 x 10¹¹. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidov.

Svinjski medaljoni

RECEPT

Biskvit

- 500 g svinjskega fileja (ribice)
- slanina
- sol
- poper
- česen v prahu
- rožmarin
- olje ali maslo

Izberemo file približno enake širine v celotni dolžini. Meso očistimo vseh maščob in membran ter narežemo na približno 3 cm široke kose. Zmešamo sol, mleti poper, česen v prahu in rožmarin ter premažemo suh file. Kose fileja ovijemo v slanino. Na ponev dodamo olje, segrejemo in polagamo kose mesa. Pečemo jih približno 10 do 15 minut, odvisno od tega, kako pečeni so vam všeč. Obračamo jih na 3 do 4 minute.

Recept je pripravila Bojana Klepac

V okviru prireditev ob Tednu gozdov 2023 vabimo ljubitelje narave na tradicionalni pohod, ki bo v nedeljo, 28. maja 2023. Ob 9.00 bo zbor udeležencev tudi tokrat pri kmetiji Jurjevič v Ravnah pri Borovcu, kjer bo začetek in konec našega druženja. Pohod bo potekal v spremstvu gozdarjev, ki bodo predstavili zanimivosti na poti. Pot je krožna, dolga približno 8 km. Speljana je po pobočjih Ravenskega hriba, Borovške gore in obronkih kanjona reke Kolpe, mimo pragozda Krokra in rastišča narcis na Krempi. Zanj bomo porabili od tri do štiri ure. Priporočamo pohodne čevlje in palice. Pot vodi večinoma po uhojenih gozdnih poteh in vlakah, mestoma je zaradi prehodov ostankov podrtnih dreves zahtevnejša. Pohod bo v vsakem vremenu, vsakdo sodeluje na lastno odgovornost. Prosimo za predhodno prijavo najpozneje do četrтка, 25. 5. 2023, na: Janez Šubic, 041 657 412, janez.subic@zgs.si ali Mirjam Mikulič, 041 657 401, mirjam.mikulic@zgs.si

V okviru prireditev ob Tednu gozdov 2023, vabimo kolesarske navdušence na **kolesarski izlet po gozdovih med Loškim Potokom in Drago**. Izlet bodo vodili gozdarji, ki vam bodo predstavili naravne in kulturne znamenitosti tega področja. Izlet bo v soboto, 3. junija 2023. Zbor udeležencev bo ob 9:00 pri Gostilni Ana, Retje 137, Hrib - Loški Potok, kjer bo tudi zaključek poti in malica. 45 km dolga pot ni zahtevna in vodi večji del po makadamskih gozdnih cestah. Priporočamo primerna kolesa (gorska ali treking) z ustreznimi gumami. Obvezna je uporaba kolesarskih čelad. Vsakdo sodeluje na lastno odgovornost. Izlet nima tekmovalnega značaja in ga bomo izvedli v vsakem vremenu. Na koncu bo poskrbljeno za toplo malico, prispevek znaša 10 evrov. Prijave so možne najpozneje do četrтка, 1. 6. 2023, na: Zoran Bitorajc: (051687083), zoran.bitorajc@zgs.si ali Janez Konečnik: (041657388), janez.konecnik@siol.net

Občina Kočevje in Komunala Kočevje stremita k nenehnemu izboljševanju kakovosti življenja občanov, tudi na področju ravnanja z odpadki. Da bi lahko storitve ravnanja z odpadki še izboljšali in približali uporabnikom, si Občina in Komunala prizadevata za celostno in strateško naslavljanje področja. V ta namen bo Inštitut za javne službe 5. junija 2023 izvedel uvodno delavnico, 12. junija pa nadaljevalno delavnico o ravnanju s komunalnimi odpadki v občini Kočevje. Delavnici z začetkom ob 17. uri bosta potekali v dvorani KCK. Ker nam je vaše mnenje pomembno, vas vabimo k udeležbi in aktivnemu sodelovanju. Zaradi organizacije delavnic sporočite svojo udeležbo najpozneje do 31. maja 2023 na info@javne-sluzbe.si.

KOLEDAR DOGODKOV

Pokrajinski muzej Kočevje	Odprtje razstave Roški kvartir	23. 5. 2023 ob 19:00	Likovni salon Kočevje
JSKD Ribnica in JSKD Kočevje	Mladinsko gledališče KD Svoboda Trbovlje: Eugene Ionesco: PLEŠASTA PEVKA / Režija: Nik Solina	27. 5. 2023 ob 19:30	Kulturni center Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje ter Pomorski in zgodovinski muzej Hrvaškega primorja Reka	Odprtje gostujoče razstave O balinanju	1. 6. 2023 ob 10:00	Pokrajinski muzej Kočevje
Knjižnica Kočevje	Predavanje »Transformacija vseh negativnih čustev: stresa, strahu, skrbi, žalosti, jeze« univ. dipl. politologa Andreja Pešca	1. 6. 2023 ob 18:00	Knjižnica Kočevje
JSKD Kočevje	KOČEVSKA POJE, območna revija odraslih vokalnih zasedb	2. 6. 2023 ob 19:00	Kulturni center Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Odprtje razstave ob 70-letnici Pokrajinskega muzeja Kočevje	6. 6. 2023 ob 19:00	Pokrajinski muzej Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Javno vodstvo po razstavi Roški kvartir	9. 6. 2023 ob 19:00	Likovni salon Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Poletna muzejska noč	17. 6. 2023 od 18:00 do 24:00	Pokrajinski muzej Kočevje, Likovni salon Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Odprtje razstave Poletje s kočevskimi likovnimi ustvarjalci XII: Aprilija Lužar	17. 6. 2023 ob 20:00	Likovni salon Kočevje
Pokrajinski muzej Kočevje	Odprtje razstave Obrti II.	23. 6. 2023 ob 19:00	Pokrajinski muzej Kočevje

KDO?

KAJ?

KDAJ?

KJE?

Zbiramo spomine: Zaščita in reševanje

Začetki gasilstva na Slovenskem segajo v 19. stoletje. Zaradi požara na Krasu julija 2022, ki je bil največji požar v zgodovini samostojne Slovenije, je Znanstvenoraziskovalni center SAZU razglasil, da je beseda leta 2022 gasilec. Človeka od nekdanj spremljajo naravne in druge nesreče, zato sta (bil) način zaščite pred njimi in reševanje pomemben del lokalne skupnosti, ne le v smislu organizacije, temveč tudi družbenega življenja.

Prebivalce občine Kočevje vabimo, da z nami delijo fotografije, dokumente, predmete ali spomine na nesreče, reševalne akcije, ceremonije ob pomembnih mejnikih, opremo, gradnjo gasilnega doma, podelitev priznanj ...

Gasilci pred gasilskim domom v Dolgi vasi leta 1948.
Foto: Fotografijo hrani Knjižnica Kočevje.

Gradivo, ki bi ga želeli deliti, nam lahko prinesejo v odpiralnem času knjižnice ali pa nas pokličejo na telefonsko številko 01 893 13 20 / 041 459 880. Gradivo lahko tudi pošljejo po navadni pošti na naslov knjižnice (Trg zbora odposlancev 26, 1330 Kočevje) ali po e-pošti na naslov dolores.brunec@koc.sik.si. Kontaktna oseba je Dolores Brunec.

Spomine bomo zbirali do konca meseca oktobra 2023, meseca požarne varnosti.

Vse zgodbe si bomo zapisali, gradivo pa digitalizirali in ga vrnil. Zbrano digitalizirano gradivo bomo shranili v arhivu knjižnice in ga uporabili za pripravo novih digitalnih zbirk na spletnem portalu digitalizirane kulturne dediščine slovenskih pokrajin Kamra.

Zbiranje gradiva na temo zaščite in reševanja bo v navedenem obdobju potekalo tudi v preostalih splošnih knjižnicah s področja Dolenjske, Bele krajine in Posavja.

Dolores Brunec

Kočevska je časopis Občine Kočevje, vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1955 • Kočevska, št. 88, maj 2023 • Naklada 6500 izvodov • Gospodinjstva na območju občine Kočevje jo prejmejo brezplačno • Izdajatelj: Občina Kočevje, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje / zanj župan dr. Vladimir Prebilič • Odgovorni urednik: Žarko Nanjara • Oblikovna zasnova, prelom in priprava za tisk: WooCHE, oblikovanje, Marko Vovk, s. p. • Lektorica: Saša Erjavec Kobe • **Kontakt: info@kocevski.si • Časopis Kočevska, Ljubljanska cesta 26, 1330 Kočevje** • Trženje: Matej Kosten, 040-652-837, matej.kosten@kocevski.si • Tisk: Tiskara Zagreb d. o. o., Radnička cesta 210, 10 000 Zagreb • Ponatis celote ali posameznih delov in njihova uporaba v drugih medijih je dovoljena le s predhodnim pisnim dovoljenjem izdajatelja. Uredništvo si pridržuje pravico sprejeti v objavo ali zavrniti poslano gradivo v skladu s svojo uredniško politiko. Pridržujemo si tudi pravico spreminjanja naslova ter krajšanja člankov. Kadar gre pri naštetem za večje spremembe, se bomo skušali posvetovati z avtorjem, vendar je končna odločitev naša. ISSN številka tiskane izdaje: 2591-0744; ISSN številka spletne izdaje: 2591-07a52

KNJIŽNICA KOČEVJE PRIPOROČA

Natalie Skowronek
Zemljevid obžalovanj
Miš, 2023

Znano pariško založnico, lastnico založbe Pont, nekega majskega popoldneva mrtvo odkrije pohodnik v bližini pešpoti, ki jo imenujejo Stevensonova pot. Ker gre za direktorico male založbe Veronique Verbruggen, ki je zastopala po krivici zapostavljene umetnike, javnost še toliko bolj zanimajo okoliščine njene smrti – je šlo za samomor, umor ali nesrečo? Skozi zgodbo žalujočih, razmišljanja in občutke ljudi, ki so jo ljubili – sopro, ki jo neomajno ljubi, duša dvojčica njen ljubimec, hčerka na pragu odraslosti – spoznamo karizmatično žensko srednjih let, razpeto med dvema moškima. Kdo in kaj od tega sploh je Veronique Verbruggen? Si ni upala ali pa ni hotela izbrati samo enega od njiju? Koliko sploh poznamo življenja bližnjih? Kako našo življenjsko pot usmerjajo in oblikujejo odločitve? Belgijska pisateljica Natalie Skowronek je za roman Zemljevid obžalovanj leta 2020 prejela nagrado Evropske unije za književnost. "Zakaj, zakaj se ni obneslo? Česa si se v resnici bala, ljuba moja? Vse je delovalo v Veroniquein prid, vendar pa si ni mogla sneti maske zunanjega videza. Imela je življenje, ki bi ga lahko zaživela, življenje, ki ji je pripadalo, pa si je izbrala skrivanje, pristrigla si je krila, da ne bi vzvalovila gladine. Le zaradi česa se je imela kesati, ta nezvesta žena, ujetnica retuširane izkrivljene podobe, ki ji je nudila uteho, a jo je popeljala v mrzlo in samotno smrt?"

Laura Baldini
Sanje o lepoti
Zgodba o Estee Lauder, legendarni ustanoviteljici kozmetičnega imperija
Učila, 2022

Iz zbirke romaniziranih zgodb Velike ženske, velike zgodbe, velike ljubezni je tudi roman Sanje o lepoti – zgodba o Estee Lauder, legendarni ustanoviteljici kozmetičnega imperija, ženski, ki je skozi svojo lepoto in eleganco izražala tudi svoje izdelke. Rodila se je v družini madžarskih Židov in je že kot mlada Esty, v lopi na domačem vrtu, pomagala stricu pri izdelavi mazil. Rada je eksperimentirala z olji in vonjavami. Tako je izdelala svojo prvo kremico in jo zapakirala v marmeladne kozarčke in jo na zloščivi mizi, na plaži Long Islanda, prodajala navdušenim strankam. Prvi preboj je doživela z zaposlitvijo v blagovnici Saks. Vedno se je osredotočala na kakovost izdelkov. Skozi zgodbo sledimo številnim poslovnim potezom – prav ona v prodajo uvede testerje, darilca ob nakupu ... Je pa to tudi zgodba o poslovni ženski in ljubečem možu Joeju, ki se je popolnoma podredil njenemu poslovnemu ritmu ter postal gospodinja in varuška. Njun zakon pod pritiskom okolice propade, a se sčasoma spet združita in kot nezlomljivi par ostaneta skupaj do njegove smrti. Dekle iz Queensa Josephine Esther Mentzer, ki se preimenuje v francosko zvaneč Estee z izvirnimi zamislimi in marljivostjo, osvoji New York in pozneje tudi svet.

Susanna Tamaro
Velika ljubezenska zgodba
Hiša knjig, 2023

Velika ljubezenska zgodba je roman znane pisateljice Susanne Tamaro (Pojdi, kamor te vodi srce, Poslušaj moj glas ...), v katerem se prvoosebni pripovedovalec, ostareli Andrea (sam pri sebi), pogovarja s svojo ženo Edith. Spominja se svoje in žene mladosti in odločitev, ki so zaznamovale njuni življenji. Z nežnostjo in strastjo ji pripoveduje njuno veliko ljubezensko zgodbo. Spoznala sta se na trajektu, ki je plul iz Benetk proti Grčiji. On pedanten kapitan, ona provokativna najstnica. Trenutek, ki jima je za vedno spremenil prihodnost. Sledijo trenutki ljubezni, potem obdobje dolge ločitve, ko Edith, vihravo in problemov polno dekle pobegne na študij v tujino. Andrea v Edith najde žensko svojega življenja, in ko se ona vrne v Italijo z nezakonsko hčerkico, ji Andrea vse odpusti. Vendar srečo skupnega bivanja uniči tragedija. In potem otok ... A tokrat je na otoku Andrea sam, skrbi za hišo, v katero se je njegova žena zaljubila in sta jo nekoč skupaj obnovila ter si v njej ustvarila dom. Opazuje njene čebelje panje, ki vse bolj samevajo. Nenehno je z mislimi pri njej, ji obljubi, da bo poiskal njuno hčerko Amy, ki je pred leti z njima pretrgala vse stike. Obljubi pa ji tudi, da bo ohranil njuno ljubezen oziroma spomin nanjo. Preprosta zgodba, polna čustev in modrosti. Roman, ki ponuja vrhunsko bralno doživetje.

Gabi Kreslehner
Nik odide
Miš, 2022

Glavni junak romana je 15-letni Nik. Je dober učenec, marsikaj ga zanima in marsikaj zna, vendar je majhen, občutljiv, tih in rad se drži zase. Lahko bi rekli, da je Nik tipičen izobčenec. Na drugi strani pa so strašni štirje – Zec, Erazem, Fadi in Mila. Razredna hierarhija, od učiteljev poimenovana 'grozni kvartet', s katerim se niti oni, na žalost, ne želijo zapletati. In tako je Nik tisti, nad katerim se vedno znašajo in ga dnevno nadlegujejo. Nik se ne brani in mirno prenaša vsa ustrahovanja in sramotitve, a se nasilje samo še stopnjuje. Učitelj Pavlič dobi idejo, kako pomagati Niku, obenem pa tudi članici četverice, Mili. Nika prosi, naj Mili pomaga pri matematiki, in upa, da bo Mila spoznala in sprejela Nika in poskrbela, da ga njena razpita družina neha trpinčiti. Mila spremeni svoj odnos do 'čudaškega sošolca', a to sproži še dodatno zamero in plaz nepredvidenih dogodkov. Nik se v nekem trenutku postavi zase, stvari gredo predaleč in se znajde pred največjo preizkušnjo v življenju.

